БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 165 (6600)
АВГУСТЫН 19
СРЕДА
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО

Һуралсалай шэнэ жэлэй урда тээ

Арадай гэгээрэл манайда жэл бүри улам үргэн далайсатай боложо байна. Манай гүрэн залуушуулые hайнаар хүмүүжүүлхэ ба hургаха ябадалда мүнгэ зөөри хайрладаггүй юм.

Һая дүүрэhэн СССР-эй Верховно Соведэй сесси хадаа 1953 ондо гэгээрэлэй ба культурна талаар хэмжээ ябуулгануудта 62 миллиард гаран түхэриг мүнгэ hомололгые баталба.

СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүд хадаа республикануудай столицануудта, республиканска мэдэлэй городуудта, областной, хизаарнуудай ба промышленна томо центрнүүдтэ долоон жэлэй hуралсалhаа бүгэдэниитын дунда hуралсалда (арбан жэлэй hургуули) орохо ябадалые табанжэлэй эсэстэ дүүргэхэ гэжэ хараална. Удаадахи табан жэлдэ бүгэдэниитын дунда hуралсалые гүйсэдөөр бэелүүлхэ услови бэлэдхэхэ гэhэн зорилго табигдаа.

Бүгэдэниитын долоон жэлэй hуралсал бэелүүлхэ, дунда hуралсалые үргэдхэхэ хэрэгтэ советскэ hургуули ехэ амжалтануудые туйлаа. Үнгэрhэн жэлдэ гансахан Российска Федерацида долоон жэлэй шэнэ 400 гаран, мүн мянга гаран дунда hургуулинууд нээгдээ. Һуралсалай үнгэрhэн жэлэйхитэй сасуулхада, hурагшадай тоо 5—7 классуудта 120 мянган хүнээр, 8—10 классуудта 500 мянга гаран хүнээр олошорбо. Украинын, Белоруссиин ба союзна бусад республиканuудай долоон жэлэй ба дунда hургуулинуудта hурагшадай тоо нилээд ехээр олошороо.

Мүнөө советскэ hургуули hуралсалай шэнэ жэлдэ эхилэн орохоёо байна. Арадай гэгээрэлэй бүхы хэрэгэй саашанхи дэбжэлтые хангаха, ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлгын ба hургалгын шанарые hайжаруулха зорилго арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ, советскэ багшанарай үмэнэ табигдана.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэжэ байхадаа, үнгэрhэн жэлдэ hургуулинуудай хүдэлмэридэ гаргагдаhан алдуунууд ба дутагдалнуудые хараадаа абаха хэрэгтэй. Хэдэ хэдэн hургуулинуудта hурагшадай успеваемостиин доошоо ороhониинь, нэгэ класстаа хоёр жэлээ үлэдэг hурагшадай тоогой олошорhониинь мэдээжэ. Энэ хадаа hургуулинуудай hуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ, арадай гэгээрэлэй органуудай зүгhөө hургуулинуудые хүтэлбэрилгэдэ гаргагдаhан ехэ дутагдалнууд тухай гэршэлнэ.

Һургуулиин наhанай бүхы үхибүүдые hуралсалда бүрин хабаадуулга хадаа арадай гэгээрэлэй органуудай ба hургуулинуудай педагогическа коллективүүдэй эгээн шухала уялгань болоно. Жэшээлхэдэ, үнгэрhэн жэлдэ Узбекскэ ба Туркменскэ республиканууудта олохон үхибүүд, илангаяа басагад hургуулинуудта огто hуралсаагүй, үхибүүдэй заримандиинь hуралсалай жэлэй турша дотор hургуулида ябахаяа болиhон байна. Иимэ баримтанууд Татарска АССР-эй, Брянска, Костромской, Курска, Псковско областьнуудай хэдэн олон районуудта үзэгдэбэ. Һургуулиин интернадуудые эмхидхэхэ тухай, холо hуудаг үхибүүдые hургуулидань абаашаха тухай шухала анхарал оролдолгые нютагай Соведүүдэй ба арадай гэгээрэлэй органуудай гаргадаггүй ушарhаа иимэ байдал нилээд олоор ушарна. Нютагай Соведүүд, арадай гэгээрэлэй органууд hургуулиин наhанай бүхы үхибүүдые анхаралдаа абаха, бүгэдэниитын долоон жэлэй hуралсал бүрин гүйсэдөөр бэелүүлхэ, дунда hуралсалые саашадань хүгжөөхэ ябадал хангаха уялгатай.

Занятинуудай эхилхэ хүрэтэр үсөөн үдэрнүүд үлэбэ. Ороной олонхи районуудта hургуулинууд hуралсалай занятида бэлэн болонхой. Гэбэшье, энэ хэрэгые саг соонь бэелүүлжэ шадаагүй, байшангуудые заhабарилга унжагайруулhан, hургуулиие шухала хэрэгтэй түхеэрэлгээр, hуралсалай ба харуулан ойлгуулха зүйлнүүдээр хангагдаагүй, үбэлдөө түлихэ түлеэ асараагүй hургуулинууд үсөөн бэшэ байна. Һургуулинуудай материально-техническэ бүхы бэлэдхэлые бүрин дүүргэхын, hуралсалай заняти эхилхэ зохид условинуудые байгуулхын тула ойрын үдэрнүүдые эгээн hайнаар хэрэглэхэ хэрэгтэй.

Багшанарай августовско зүблөөнүүд бүхы орон дотор hаяар эхилхэнь. Багшанар хадаа үнгэрhэн hуралсалай жэлэй дүнгүүдые, мүн партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдэй ёhоор ерэхэ hуралсалай жэлдэ hургуулинуудай үмэнэ табигдаhан зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхэ байна. Эрид зоригтойгоор шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ хэхэ үндэhөөр, зүблөөнүүдтэ хабаадагшад хадаа зарим hургуулинуудай ба педагогическа коллективүүдэй хүдэлмэридэ, арадай гэгээрэлэй органуудай хүдэлмэридэ байhан дутагдалнуудые элирүүлхэ юм. Һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шанарые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ замуудые хараалха, hурагшадай ойлгосые илангаяа ород ба түрэлхи хэлэнүүдээр, математикаар дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые зүбшэн хэлсэхэ ябадал зүблөөнүүдэй тон шухала зорилгонь болоно. Түрүү hургуулинуудай ба эрхим багшанарай дүй дүршэлые бэс бэедээ дамжуулга зүблөөнүүдэй хүдэлмэридэ ехэ hуури эзэлхэ ёhотой юм.

Манай hургуули болбол эрдэм болбосоролhоо гадна, мүн элүүр мэндэ, хүхюун согтой, баатар зоригтой байхаар залуушуулые хүмүүжүүлхэ уялгатай юм. Һурагшадые элүүр бэетэй байхаар хүмүүжүүлхэ, үхибүүдэй hайнаар ба культурнаар амарха тухай үдэр бүри оролдолго гаргаха ябадалда ехэ анхарал хандуулха шухала.

Өөрөө бэеэ даагаад хүдэлмэрилхэ дүй дүршэлые үшөө оложо абаагүй олон арбаад мянган залуу багшанар урда урдын жэлнүүдтэл адляар, багшанарай армида нэмээгдэнэ. Нютагай Соведүүд, педагогическа коллективүүд залуу багшанар тухай, тэдэнэй материально-ажаhуудалай эрилтэнүүд тухай анхарал оролдолго гаргаха, өөрынгөө түрүүшын алхамуудые хэхэдэнь тэдээндэ туhалха, педагогическа эрхим дүй дүршэл шудалха бүхы условинуудые байгуулха уялгатай.

Советскэ Союзда арадай багша хадаа үзэгдөө дуулдаагүй хүндэтэй болонхой, тэрэ хадаа ямаршье капиталистическэ гүрэндэ иимэ байгаагүй юм, байнагүй, байжа шадахагүй юм. Арадай багша hайн сэдьхэлтэ ажалшан гээшэ. Манай залуушуулые хүмүүжүүлгын ба hургалгын шанар тэрээнhээ дулдыдана. Арадай гэгээрэлэй органууд, нютагай партийна организацинууд өөhэдынгөө мэргэжэл шадабариие саашадань дээшэлүүлхэ, марксистско-ленинскэ теориие шудалан хэрэглэхэ ябадалдань багшанарта бүхы хэмжээгээр туhалха, тэдэниие педагогическа ажалай бодото мастернууд болгон хүмүүжүүлхэ уялгатай.

Союзна республиканууддай гэгээрэлэй министерствонүүдэй зүгhөө арадай гэгээрэлэй хэрэгые хүтэлбэрилгэнь шангаар шүүмжэлэгдэхэ ёhотой. Энэ хүтэлбэрилгэ олонхи ушарта приказууд ба захиралтануудые угаа олоор үгэлгэ болоно, тэдэниинь муугаар хинан шалгагдана, тэрэшэлэн муугаар дүүргэгдэнэ. Тиихэ зуура, hургуулиин хүдэлмэриин тон шухала асуудалнууд олохон ушарнуудта хангалтагүйгөөр шиидхэгдэнэ.

Һурагшадта даалгабари хэтэрхы ехээр үгэхэ ябадал hургуулиин хүдэлмэриин тон ехэ дутагдалнуудай нэгэниинь болоно, энэ хадаа hуралсалай ябасада, мүн үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ муугаар нүлөөлнэ. РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерство хадаа онсо бэшэ материалнуудай нилээд ехээр оруулагдаhан hургуулиин программануудые ба учебнигүүдые дахин хаража үзэхэ тухай асуудалые олон жэл соо шиидхэжэ байна. Гэбэшье, энэ хүдэлмэринь мүнөө холо дүүргэгдээгүй.

Гэгээрэлэй министерствонүүд шэнэ hургуулинуудые бариха тухай анхарал оролдолго тон багаар гаргана, тэдэнэр барилгын организацинуудые муугаар хинана, hургуулиин байрануудые барилгада гүрэнэй hомолhон мүнгэ зөөриие хэрэглэнэгүй.

Арадай гэгээрэлэй тон шухала асуудалнуудые халирхайгаар, нобшо удаанаар шиидхэлгэ хадаа hурагшадые хүмүүжүүлгын ба hургалгын шанарта ехэ хохидол ушаруулжа болохо юм. Гэгээрэлэй министерствонүүд арадай гэгээрэлэй хэрэгэй түлөө бүхы харюусалгые мэдэрхэ, советскэ hургуулиин хүдэлмэриин шухала асуудалнуудые шадабаритайгаар ба түргөөр шиидхэхэ ёhотой.

Нютагай партийна организацинууд hургуулинуудай ба арадай гэгээрэлэй органуудай хүдэлмэридэ улам ехэ анхарал хандуулха уялгатай. Тэдэнэй олониинь hургуулинуудай хүдэлмэриин гол шухала асуудалнуудта хамаарханнгүйгөөр, гол түлэб элдэб янзын ажахын асуудалнуудые шиидхэлгээр hургуули хүтэлбэрилхэ ябадалаа хизаарладаг байна.

Залуушуулые hургаха ба коммунистическэ үзэлөөр хүмүүжүүлхэ зорилгонууд манай түрэл, партийна хэрэг мүн. Нютагай партийна организацинууд арадай гэгээрэлэй органуудые үдэр бүри хүтэлбэрилхэ, багшанарые идейнэ талаар хүмүүжүүлхэ, багшанарай педагогическа мэргэжэлые дээшэлүүлхэ, hургуулиин бүхы хүдэлмэриие hайжаруулха хэрэгтэнь тэдээндэ туhалха уялгатай. Һургуулиин партийна организацинуудые бэхижүүлхэ, комсомольско ба пионерскэ организацинуудай ажабайдалые, хүдэлмэриие гүн гүнзэгыгөөр hонирхожо танилсаха, ургажа ябаа залуу үетэниие коммунистическэ ёhоор хүмүүжүүлгэдэ тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ гээшэ нютагай партийна органуудай сэхэ уялгань болоно.

Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд манай залуушуулые hургаха ба хүмүүжүүлхэ hайн hайхан хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм болбосоролоо үгэхөөр бэлэн байна. Ямаршье hаадуудые дабахаар бэлэн байхаар, бэрхэшээлнүүдhээ айхагүй байхаар, коммунизм байгуулгын агууехэ хэрэгтэ үнэн байхаар культурна ба эрдэмтэй байхаар манай залуушуулые хүмүүжүүлхэ гээшэ советскэ hургуулиин хүндэтэ уялгань болоно.

(«Правдын» августын 18-най түрүү бэшэг).

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Нүхэр Георгий Максимилианович Маленковто

Хүндэтэ нүхэр Маленков!

Советскэ Правительство корейскэ арадта өөрынгөө арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхын түлөө нэгэ миллиард түхэригэй туhаламжа үзүүлхэнь гэhэн мэдээсэл бүхы корейскэ арадай зүрхэ сэдьхэлые баярлуулhан байна.

Энээнтэй дашарамдуулан, нүхэр Түрүүлэгшэ, Корейскэ Арадай Республикын правительствын, бүхы корейскэ арадай болон минии өөрын зүгhөө Танда, Танаар дамжуулан, Советскэ Союзай Правительство болон бүхы советскэ арадта үнэн зүрхэнэйнгөө гүнзэгы амар баясхалан хүргэхые зүбшөөрыт.

Агуу ехэ советскэ арад корейскэ арадые японско империализмын олон жэлэй дарлалтаhаа сүлөөлжэ, сүлөөлэлтын түрүүшын үдэрhөө хойшо бодото демократическа, бэеэ даанги гүрэниие байгуулхын түлөө, манай Эхэ ороной хойто талада хүсэн түгэлдэр демократическа база байгуулхын түлөө манда али болохо туhаламжа үзүүлhэн байгаа.

Корейскэ Арадай эсэгэ ороноо сүлөөлэлгын дайнай үедэ корейскэ арадта таанарай үзүүлhэн хэмжээгүй ехэ материальна туhаламжа болон моральна дэмжэлгэ манийе эсэсэй илалтада зоригжуулhан байгаа.

Мүнөө үедэ дайн байлдаагаар hандаргагдаhан арадайнгаа ажахые хурдан түргэн hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ шухала зорилгонуудые бэелүүлжэ эхилhэн корейскэ арадта туhаламжа болгон 1 миллиард түхэриг үгэхэ гэhэн Советскэ правительствын тогтоол манийе өөрынгөө эхэ ороной нэгэдэмэл ба бэеэ даанги байдалай түлөө тэмсэлдэ эсэслэн илаха найдабари бэхижүүлжэ, манийе захагүй ехээр урмашуулhан байна.

Энэ мүнгые арад зонойнгоо ажабайдал hайжаруулха, дайнай hүүлээр арадайнгаа ажахые hэргээн бодхоохо, өөрынгөө эхэ ороние индустриализацилха гэжэ бүхы корейскэ арад бата найдамтайгаар оролдожо байна.

Хүндэтэ Түрүүлэгшэ, элүүр энхэ байхыетнай бүхы зүрхэнhөө хүсэнэбди!

КНДР-гэй Министрнүүдэй кабинедэй Түрүүлэгшэ
Ким Ир Сен.

Пхеньян, августын 13, 1953 он.

Мүрысөөн улам үргэдэнэ

Байкальска леспромхозой модо урадхуулгын участогай коллектив Верховно Соведэй сессиин хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, модо урадхуулгын июль hарын түсэбые 105 процент дүүргэбэ.

Тус коллективэйхид туйлаhан амжалтанууд дээрээ зогсонгүй, август hарынгаа түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын тула ажалайнгаа темпые бүри түргэдхэнэ. Александр Алексеевэй хүтэлбэрилдэг бригада үдэр бүри даалгабаряа 150 процент, А. Чабаевай бригада — 167, Козулинай хүтэлбэрилдэг модо ашалгын бригада — 170 процент дүүргэдэг байна.

Байкальска леспромхозой модо урадхуулагшад гансал хүндэ ашаата hалнуудые Байгал далай соогуур ябуулдаг болоо. Урдань нэгэ hалда 5 мянган кубометр модон ашагдадаг байгаа hаа, мүнөө нэгэ hалда 8 мянган кубометр модон ашагдадаг болоо. Энэ метод хадаа пароходой рейсын тоо үсөөн болгожо, мүн барилгын модо хэрэглэгшэдтэнь түргэн хүргэхэ арга олгоно.

Эдэнэр бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, навигациингаа түсэбые болзорhоонь 1 hара урид дүүргэхэ гэhэн уялга абаад, бүри эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Л. Ким.

Шэнэ амжалтанууд тээшэ

СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин материалнуудые болон сесси дээрэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэhэн үгые Иволгын аймагай хүдэлмэришэд, албахаагшад, колхознигууд болон механизаторнууд угаа ехэ анхаралтайгаар шудална. Тэдэнэр эдэ материалнуудаар омогорхон, ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлахын тула хүсэ шадалаа гамнахагүйбди гэжэ мэдүүлнэ.

«Кожевник» гэжэ промартелиин модошо дархашуудай цехын начальник нүхэр Кузьмин цехынгээ хүдэлмэришэдэй зүгhөө иигэжэ мэдүүлбэ:

— Манай цехын коллектив сессиин материалнуудые нэгэн hанаалаар hайшааха зуураа, ажалайнгаа темпые бүри түргэдхэжэ, август hарын үйлэдбэриин түсэбые 80 процентээр үлүүлэн дүүргэхэбди гэhэн дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаба.

Мүнөө нүхэр Кузьминай хүтэлбэрилдэг цехын дархашуул үдэр бүри даалгабаряа хоёр дахин үлүүлэн дүүргэнэ. Цехын хүдэлмэришэд нүхэд Хамагашкеева, Карташева, Нобаковская гэгшэд нормоёо 200 процент хүрэтэр дүүргэдэг болонхой.

Мүн сесси дээрэ баталан абтаhан материалнуудые «Коминтерн» колхозой агитаторнууд нүхэд Г. Цыренов, П. Будаев гэгшэд ажалшадта тайлбарилан ойлгуулжа үгэнэ. Тэдэнэр мүнөө хүдөө ажахын налог тухай Хуулиие ажалшадта ойлгосотойгоор хэлэжэ үгэнэ.

Б. Сотнич.

Комсомольско-залуушуулай бригада

Верховно Соведэй сессиин хүндэлэлдэ Улан-Удын паровозо-вагонно заводой коллективэй дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ hэн.

Мүрысөөндэ оролсоhон тус заводой котельнэ цехын коллектив эршэмтэйгээр ажаллажа, июль hарынгаа үйлэдбэриин программые холо үлүүлэн дүүргээ. Энэ цехын монтажна участогай комсомольско-залуушуулай бригада цех соогоо түрүүлжэ ябана. Бригадын коллектив июль hара соо бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, программаяа болзорhоонь 6 үдэр урид дүүргэбэ. Тэдэнэр түсэбhөө гадуур хоёр стационарна котёл заhабарилжа дууhаад, ашаглалгада оруулаа.

Тус бригадын коллектив комсомолецууд болон залуушуулhаа бүридэнхэй юм. Эрхим ажалаараа шалгарhан стахановецууд Будаев, Русин ба Шедрин гэгшэд халаан бүриингөө нормые 180—190 процент дүүргэнэ.

Н. Цынгуев.

ТҮГНЫН ТАЛАДА

Никольск тосхонhоо зүүн хойто зүг барин гаража, модогүй нюсэгэн сагаан гүбөөе дабуулхадамнай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тарялан нэмжынэ. Тэрэ гүбэйн арару алад саашаа харахада Түгнын үргэн тала...

—Тээ тэрэ хойто эбэртэ аржыжа харагдааша манай колхозой малай зуhалан гээшэ, — гэжэ хамта ябааша Ерофеев үбгэн хөөрэнэ.

Тарянай үргэн талмайе тракторaар элдүүрилхэдэ таатай зохид поли байhан тухайнь хөөрэлдэhөөр ябатараа энэ үбгэмни механизатор ябаhан хүн байба. Республикын түрүү хүнүүдтэй хамта Москва, Ленинград хүрэтэр ошоhон, нүхэр Молотовтой уулзаhан тухайгаа хөөрэбэ.

Тиигэлдэhээр арба гаран километр газарта ябаад байтар тугаарай аржыжа харагдааша зуhаламнай болобо. Тэндэ дүрбэ табан байшан жэрынэ. Тэдэнэй нэгэн соонь hаалишад, нүгөөдэдэнь хонишод, бэшэндэнь гахайшад, мал адуулагшад байдаг.

Зуhалангай газаа суглархан зонуудай хажууда бүтүү hахалтай нэгэ наhажаал болоhон хүн ерэбэ.

—Дедушка Аввакум хаана байдаг бэ? — гэжэ тэрэ үбгэнhөө асуубабди.

— Тэрэ зүүн хойтохи гэртэ байдаг. Мүнөө адуулгандаа гаранхай. Би хамта байгшаб, хонишон ямаашан хоёр гээшэбди, — гэжэ тэрэ үбгэн харюусаба.

* * *

Зуhалангай хойто добуунай баруугаар Хүсөөтэ голой адаг багта хүлэр ногоон бэлшээри дээрэ талаар таран ябаhан сагаан бараан хонид соохорлон хайлагатана. Хонидой саада тээгүүр нэгэ хүнэй хойшо урагшаа аалиханаар алхалхань харагдана.

Алда ута бургааhа бариhан, арадаа боро холст уута үргэлhэн, нара hалхинда хүрилhэн нарин хара шарайтай үбгэн хонидоо захадаhаар үдын аяма халуунда хотолуулба. Толгойгоо газар хударуу гудылган, тииргэн тээшээ хойно хойноhоо hубарин ябаhан хонид хирэ хирэ болоод лэ бөөгнэрэн хэбтэшэнэд. Нарай заахан хурьгад эхэhээ гээгдэжэ, эндэ тэндэ байгаад, маарал даhаар таhархаяа hанана.

—Ай хөөрхымни! Эхээ алдаа гүш? — гэжэ хөөршөөн дуугарhаар үбгэжөөл тэдэ хурьгадые туужа, эхэдэнь ниилүүлнэ.

Бодогты, бодогты! — гээд хэбтэhэн хонидые бодхоон тууна. Хонидые түргэн туужа болохогүй, бэлшээhээр хотолуулха хэрэгтэй юм гэжэ хөөрэнэ. Хонидойнгоо хойноhоо ябахадаа тэдэниие өөгшөөн дуугаржа, ама хооhон ябанагүй.

Түгнын үргэн талын бэлшээриие хонишон боложо хүдэлмэрилhэн бүхы үе соогоо шэнжэлжэ мэдэдэг болоhон Аввакум үбгэн хонидоо үнгэлиг шэмэтэй ногоондо бэлшээдэг, тунгалаг hайхан уhанда ундалуулдаг байна. Тиимэhээ хонидынь тарган тобир, үдэсэтэй, ашаг үгэлгэ ехэтэй юм.

***

Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Аввакум Яковлевич Калашников аймаг соогоо эрхим хонишодой нэгэн юм. Тэрэ болбол колхозойнгоо ниитын хони үсхэбэрилхэ хэрэгтэ оролдосотойгоор хүдэлмэрилдэг, үнэн сэхэ хүн байха юм.

1952 ондо 488 эхэ хонинhоо 626 хурьга абажа түлжүүлhэн байгаа. Тиигээд нүхэр Калашниковай хаража байhан хонин бүриhөө дунда зэргээр 2 килограмм 300 грамм нооhон хайшалагдаа. Энэ жэлэй эхиндэ 621 хонитой байhан аад, мүнөө шэнэ түл абаад байхадаа гүүртэдээ 1221 толгой хонитой болобо. Мүнөө жэлдэ Аввакум үбгэнэй даажа байhан огарын хонид coohoo 3 хонин дүрбэ-дүрбэн хурьга гаргаhан байха юм. Мүн олон хонид гурба-гурбан хурьга гаргаа. Эхир дүрбэн хурьгадай заримыень ондоо хонидто заядан түлжүүлдэг байна. Тиигэжэ тэдэниие гарзалуулангүй томо болгоно.

Түрүүшын хайшалалгаар хонидhоо дунда зэргээр 1 килограмм 800 грамм нооhон абтаба.

Нүхэр Калашников эрхим ажалайнгаа түлөө жэл бүхэндэ нэмэлтэ түлэбэри болгон олон хони абадаг. Нёдондо 29 хони абаа. Гадна, 1952 ондо 1300 ажалта үдэр оложо, таряа талха ехээр абаhан байна.

— Арад зоной материальна ажана тэниглэн байдалые саашадань hайжаруулхын түлөө манай советскэ гүрэн ехэ анхарал хандуулна, — гэжэ Аввакум үбгэн хөөрэнэ. — Энээгээрнь урмашажа, бүри hайнаар хүдэлмэрилхэ дуран хүрэнэ.

Н. Цыбенов.

Украинска ССР. Социалистическэ Ажалай Герой комбайнер М. А. Брага гэгшэ Херсонско область соогоо өөрынгөө социалистическэ уялга дүүргэжэ, Голопристанска районой Хрущёвой нэрэмжэтэ колхоздо 20 үдэрэй турша соо «Сталинец—6» комбайнаар 518 гектар орооhото культура хадаад, 11.215 центнер таряа сохиhон байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бехтерскэ МТС-эй комбайнер, Социалистическэ Ажалай Герой М. А. Брага шэнэисэ хадажа ябана. ТАСС-эй фотохронико.

Гүрэндэ таряа тушаана

БАРГАЖАН. Сүвөөгэй сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин гаргаhан Хуулинуудтай танилсаад байхадаа, арад зоной ажабайдал hайжаруулхын тулада парти, правительствын анхарал оролдолгодо ажалай амжалтаар харюусаха гэжэ шиидэбэ. Энэ колхозой гэшүүд таряа хадалга эхилээд, августын 15-да заготзерногой пунктда 120 пүүд шэнэисэ тушаажа, № 1 квитанци абаба.

Д. Гыргенов.

Таряа хуряалга эхилбэ

ХОРИ. (Телефоноор абтаба). Кульска сельсоведэй «Гигант» колхоз, мүн Молотовой нэрэмжэтэ, «Красный партизан» колхозууд августын 16-да ургаса хуряалгада оробо. Үдын МТС-эй комбайнууд таряа хадажа эхилбэ. Хориин МТС-эй 2 комбайн Молотовой нэрэмжэтэ колхозой таряа хуряажа байна.

Ц. Цыдыпов.

Комбайнернуудай зүблөөн болобо

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар Кяхтын аймагай комбайнернуудай зүблөөн hаяхан Кяхта городто боложо үнгэрбэ. Энэ зүблөөн дээрэ аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Г. А. Перевалов энэ жэлэй ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ талаар колхозууд болон МТС-үүдэй зорилгонууд тухай элидхэл хэлээ.

Аймагай зарим колхозууд ба Кяхтын МТС таряа хуряалгада бэлэдхэлгэдээ ехэ дутагдалнуудтай гэжэ элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Удаань түрүү комбайнернууд өөhэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлөөр андалдалсаhан, дээшэлүүлэгдэhэн социалистическэ уялгануудые абаhан байна. Погранична МТС-эй комбайнер-коммунист Даба Дансорунов иигэжэ хэлэбэ:

— Би бүри хабар байхада даажа абаhан комбайнаа hайнаар заhабарилаад, үбhэ хуряалгын эхилхэдэ, самоходно сенокосилкада hуужа, 1000 гаран гектар үбhэ сабшааб. Мүнөө таряа хуряалгада орохо зуураа «Сталинец-6» комбайнаар хүдэлмэриин 25 үдэр соо 800 гектар таряа hайн шанартайгаар хадаха ба 8000 центнерhээ доошо бэшэ таряа сохихо уялга абанаб.

Тэрэнэй үүсхэлые бусад комбайнернууд халуунаар дэмжэбэ. Кяхтын МТС-эй комбайнер Прокопий Рогозинский «Сталинец-6» комбайнаар сезон соо 800 гектар, Погранична МТС-эй комбайнер Цындэ Цыренов «Коммунар» комбайнаар 700 гектар таряа хуряаха уялга абаа. Мүн тэрэшэлэн бусад олон комбайнернууд дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абаhан байна.

Комбайнернууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд энэ жэлэй таряа хуряалгые богонихон болзор соо hайн шанартайгаар үнгэргэхэ гэhэн уялга абаа.

С. Дугаров.

Германска асуудал тушаа Франциин, Великобританиин ба США-гэй Правительствонуудта

Советскэ Правительствын эльгээһэн ното

Европодо дайнай дүүрэһэн сагһаа хойшо найман жэл үнгэрөөд байхада, Германи эбэй договоргүй байна, Баруун ба Зүүн хубинууд болгогдон хубаагданхай хэбээрээ үлэнэ, бусад гүрэнүүдтэй тэгшэ бэшэ эрхэтэй байдалда байна, энэ нормальна бэшэ байдалда Советскэ Правительство Франциин Правительствын, мүн Англиин ба США-гэй Правительствонуудай анхарал дахин хандуулхые шухалада тоолоно. Иимэ байдал Европодо эб найрамдал бэхижүүлхэ гэһэн эб найрамдал хүсэгшэ арадуудай эрмэлзэлгэдэ зүришэнэ, гэхэтэй хамта терманска арадай хуулита национальна интересүүдые эбдэһэн ябадал болоно.

Үшөө 1952 оной мартын 10-да Советскэ Правительство хадаа Германитай баталхэ эбэй договорой Үндэһэ һууринуудай проектые Франциин, США-гэй ба Англиин Правительствонуудай үзэмжэдэ табиһан байгаа. Энээн тушаа Франциин, Англиин ба США-гэй Правительствонууд өөһэдынгөө һаналые (Германитай баталха эбэй договорой Үндэһэ һууринуудай проект хабсаргагдана) мүнөө хүрэтэр мэдүүлээгүй. Франциин, Англиин ба США-гэй Правительствонууд өөрынгөө эбэй договорой проектые тэрэшэлэн табяагүй. Дурсагдаһан гурбан гүрэнүүдэй Правительствонууд Германитай баталха эбэй договор тухай асуудалай шухала байһые тоонogүй гэжэ энээнһээ харагдана. Германитай баталха эбэй договор тухай асуудал улам ехээр унжагайрна, тэрэнэй түлөө харюусалгые нэн түрүүн Франциин, Англиин ба США-гэй Правительствонууд дааха байна.

Германитай баталха эбэй договор тухай асуудалые хаража үзэхөө арсажа, Франциин, Англиин ба США-гэй Правительствонууд ондоо замаар ябана.

1952 оной майн 26-да Аденауэрэй боннско правительствотай хамтадаа, Франциин, Англиин ба США-гэй Правительствонууд «гурбан гүрэнэй ба Германиин Федеральна Республикын хоорондохи харилсаанууд тухай договор» баталба, тэрэнь «боннско хэлсээн» гэжэ мэдээжэ болонхой. Мүн тэрэ оной майн 27-до Франциин, Италиин, Бельгиин, Голландиин, Люксембургын Правительствонууд боннско правительствотай хамтадаа «европейскэ хамгаалгын нэгэдэл» тухай договор баталба, энэнь «парижска хэлсээн» гэһэн нэрээр мэдээжэ болоо. Тиихэдээ, «боннско хэлсээн», мүн «парижска хэлсээн» гүрэнүүдэй агрессивнэ Хойто-атлантическа блогтой 50 жэлээр урилшалан таһаршагүй холбоотой байна.

«Парижска хэлсээнэй» удхань юуб гэхэдэ, Хойто-атлантическа блогой агрессивнэ зорилгонуудые бэелүүлхэ «европейскэ арми» гэдэгэй составта ородог зэбсэгтэ хүсэнүүд гитлеровскэ генералнуудай ба бусад реваншистнуудай хүтэлбэри доро Баруун Германида байгуулагдажа байһаниинь мэдээжэ. «Боннско хэлсээнэй» ёһоор, Баруун Германи хадаа эзэмдэлгын статудые нэрэ тэдыгээр болюулһан болобошье, Баруун Германиин дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаха хизаарлалтагүй эрхэнүүдтэйгээр тэрэнэй территори дээрэ өөрынгөө сэрэгүүдые үлөөһэн гурбан гүрэнүүдтэ захирагдаһан бээе даагаагүй гүрэнэй байдалда үлэбэ, энэнь эзэмдэлгын ёһо журамые газаа талаһаань хубилгаһан условидо Баруун германска хүн зониие богоолшолхо ябадалые олон удаан жэлнүүдтэ хэбээрнь байлгана.

Боннско ба парижска хэлсээнүүд германска милитаризмые һэргээн бодхоолгодо, Баруун Германиие дэлхэй эзэмдэхэ зорилготой бусад гүрэнүүдэй агрессивнэ түсэбүүдэй зэбсэг болголгодо хүргэнэ гэжэ энэ байдал харуулна.

1953 оной июльдэ Вашингтондо болоһон Франциин, Англиин ба США-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй коммюникеһээ харахада, гурбан гүрэнэй правительствонууд хадаа «европейскэ армиие» байгуулха, гитлеровскэ генералнуудаар толгойлогдоһон баруун германска зэбсэгтэ хүсэнүүдые тэрээндэ оруулха түсэбые бэелүүлхэ ябадалда шэглүүлэгдэһэн политика саашадаа ябуулха гэжэ шиидэһэн байна. «Гадаадын хэрэгүүдэй гурбан министрнүүд атлантическа договорой хэмжээндэ ябуулха гэжэ тэдэнэй правительствонуудай зүбшөөһэн политикые эрид шууд бэелүүлхэ гэһэн эрид бата һанаашалгаяа гэршэлбэ. Нүүрһэнэй ба буладай нэгэдэл байгуулһан, европейскэ 6 оронoй европейскэ нэгэдэл байгуулха талаар хүдэлмэри энэ политикала оруулагдана. Тэдэ оронуудай правительствонууд европейскэ хамгаалгын нэгэдэл тухай договор баталба» гэжэ коммюникесоонь сэхэ заагдана.

Германска асуудалаар Франциин, США-гэй ба Англиин Правительствонуудай ороһон зам хадаа германска милитаризмые һэргээн бодхоолгодо, шэнэ агрессиин аюултай гуламтые байгуулгада, Европодо шэнэ дайнай аюулые улам ехэ болголгодо хүргэнэ. Энэ замаар ябаха гээшэ Германиие эб найрамдалда дуратай ба демократическа гүрэн болгон һэргээн бодхоолгодо туһалха зорилго табиһан, 1945 оной Потсдамска конференци дээрэ Америкын Холбоото Штадуудай ба Англиин абаһан уласхоорондын шухала уялгануудһаа арсаха гэһэн удхатай байна. Тус конференцидэ хожомоо Франци нэгэдэһэн байгаа.

Нүгөө зам хадаа дайнай дүүрэһэн дары Германи тушаа 4 гүрэнэй бэедээ даажа абаһан эб найрамдал хүсэгшэ зорилгонуудта ба уялгануудта таараха, Европодо эб найрамдал бэхижүүлгын интересүүдтэ харюусаха зам мүн. Гэхэ зуура, Потсдамска конференциин болоһон сагһаа хойшо 8 жэл үнгэрөө, тэрэ сагһаа хойшо бага бэшэ хубилалтанууд болоо, эдэ хубилалтанууд германска асуудалые эсэслэн шиидхэхэ үедэ хараада абтаха ёһотой, Энээниие тоодо абангүй байжа болохогүй байһаниинь лабтай. Гэбэшье, эб найрамдал хүсэгшэ ба демократическа Германиие байгуулгада туһалха гэһэн Потсдамска хэлсээнэй гол зорилгонууд — европейскэ бүхы арадуудай, тэрэ тоодо германска арадай интересүүдые урдынхидал адляар харуулна, Германитай эбэй договор баталха аргаар хангагдаха ёһотой байна.

Энэ зорилгые шиидхэлгэ хадаа экономикые ба культурые хүгжөөхэ ехэ арга боломжонуудтай Германиин үзэгдөөгүй ехээр дэбжэхэ условинуудые байгуулха юм. Бусад гүрэнүүдэй дунда ёһото һуури эзэлхэ эрхэтэй агуухэ гүрэн болгожо Германиие һэргээн байгуулга хадаа германска гүрэниие амгалан ба демократическа ёһоор хүгжөөхэ замаар, эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхые эрмэлзэдэг бусад гүрэнүүдтэй хани барисаата харилсаа тогтоохо замаар лэ бэелүүлэгдэжэ болохо байһаниие хэншье арсажа шадахагүй. Дайнай зам Германиие национальна бутаран уналгада нэгэтэбэшэ асараа, энээнэй хойшолонгуудай түлөө германска арад угаа ехэ гарза хохидолдо ородог байгаа гэжэ түүхын дүй дүршэл харуулна.

Германитай эбэй договор баталалга хадаа германска проблемые шиидхэхэ хэрэгтэ тон шухала удхашанартай байһаниинь һэжэггүй. Тэрэ хадаа Европодо эб найрамдалые бэхижүүлгэдэ шиидхэхы ёһоор туһалха, дэлхэйн хоёрдохи дайнай уршагаар бии болоһон асуудалнуудые эсэслэн шиидхэхэ арга олгоно, гитлеровскэ агрессиһээ боложо хохидолдо ороһон Европын гүрэнүүд, нэн түрүүн Германиин хүршэнэр энээниие тон ехээр хүсэнэ. Дэлхэйн дай хоёр дахин үүдхэһэн германска милитаризмые һэргээн бодхоохо аюулай зайсуулагдаагүй байһан ушарһаа, Потсдамска конференциин зохихо тогтоолнуудай үшөөл дүүргэгдээгүй үлэһэн ушарһаа, Германитай эбэй договор баталалга тэрэшэлэн шухала байна. Германитай баталха эбэй договор германска арадта эб найрамдалай бата условинуудые бии болгохо, единэ, бэеэ даанхай, демократическа ба эб найрамдал хүсэгшэ гүрэн болгон Германиие хүгжөөхэ хэрэгтэ туһалха, тэгшэ эрхын үндэһэ һуури дээрэ бусад арадуудтай амгалан хани харилсаа тогтоохо арга боломжо германска арадта хангаха байна.

Договорые бэлэдхэлгэдэ хабаадажа шадаха ниитэгерманска правительство үшөөл байхагүй гэжэ Францин, Англиин ба США-гэй Правительствонууд Германитай баталха эбэй договор хаража үзэхэ ябадалһаа арсаһанаа тайлбарилна. Гэбэшье, эбэй договорые хаража үзэхэсэ арсаһан тиимэрхүү шалтагаанууд хэрэгэй бодото байдалда таараһагүй. Үнэн хэрэг дээрээ Францин, США-гэй ба Англиин политика ямар юумэндэ хүргэнэб гэхэдэ, эбэй договор тухай асуудалые харалга улам хойшолуулагдахаһаа гадна, ниитэгерманска правительствые байгуулха тухай асуудалые шиидхэлгэ энээнтэй нэгэн доро тэрэшэлэн хойшолуулагдана, ушарынь энэ политика Германиие хоёр болгон хубаарилгые батадхаха, Германиин нэгэдэлые һэргээн бодхоолго һаатуулха гэһэн болоно.

Зарим гүрэнүүдэй парламентнуудай зүгһөө ехэ эсэргүүсэлтын хэгдэбэшье, боннско ба парижска хэлсээнүүдые зохихо гүрэнүүдэй ратифицировалхын тула баалалтын шэнэ шэнэ хэмжээнүүд мүнөө бэелүүлэгдэжэ байна. Илангаяа США-гэй Правительствын зүгһөө хэгдэдэг энэ баалалта Баруун Германиин зэбсэгтэ хүсэнүүдые байгуулха, Хойто-атлантическа блогой гүрэнүүдһээ дулдыданги Баруун Германиие энэ блогой түсэбүүдые бэелүүлхэ зэбсэг болгохын тула парижска хэлсээгээр хараалагдаһан «европейскэ армида» тэдэ хүсэнүүдые түргөөр оруулха зорилготой байна. Гэбэшье, Баруун Германиие «европейскэ армида», тэрээнтэй хамта Хойто-атлантическа блогто оруулга ямар удхатайб гэхэдэ, Баруун Германиие эб найрамдал хүсэгшэ гүрэн гэжэ хаража болохогүй байна. Баруун Германиие «европейскэ армида» ба Хойто-атлантическа блогто оруулга Баруун ба Зүүн Германиие единэ гүрэн болгон нэгэдүүлхэ аргагүй болгоно. Бүхы Европын эб найрамдал хүсэгшэ арадууд единэ ба эб найрамдал хүсэгшэ Германиие байгуулха гэжэ оролдоно, энээниие германска арад өөрөө хүсэнэ. Гэбэшье, Баруун Германиие агрессивнэ Хойто-атлантическа блогто боннско правительствын оруулһан сагһаа хойшо Баруун ба Зүүн Германиие нэгэдүүлхэ аргагүй болгохо юм. Имагтал тиимэһээ Германска Демократическа Республикада, мүн Баруун Германида угаа олонхи немецүүд Баруун Германиие «европейскэ армида» ба Хойто-атлантическа блогто оруулха тухай Аденауэрэй правительствын түсэбүүдтэ эсэргүү тэмсэнэ, энэ талаар тэдэнэй талада бүхы Европын эб найрамдал хүсэгшэ арадууд зогсоно.

Францин, США-гэй ба Англиин Правительствонуудай, мүн Аденауэрэй правительствын политика Германиие нэгэдүүлхэ бэшэ, ниитэгерманска правительствые байгуулха бэшэ, харин Германиие хубинууд болгожо хубаагдаһан хэбээрнь олон удаан жэлнүүдтэ байлгаха ябадалда шэглүүлэгдэнхэй байна гэжэ дээрэ дурсагдаһан зүйлһөө харагдана. Тиимэ политика ниитэгерманска демократическа правительствые байгуулгада эсэргүүсэхэ ябадалда сэхэ шэглүүлэгдэнхэй. Тиимэ болохолоороо ниитэгерманска правительствын үгы байһанаар шалтагаалан, Германитай баталха эбэй договорые хаража үзэхэ ябадалһаа арсалта хадаа энэ арсалтын бодото шалтагаануудые харуулнагүй.

Францин, Англиин ба США-гэй Правительствонуудай мүнөөнэй политика эбэй договор тухай асуудалые шиидхэлгэдэ эсэргүү, мүн эб найрамдал хүсэгшэ ба демократическа үндэһэ һуури дээрэ Германиие нэгэдүүлгэдэ эсэргүү, ниитэгерманска демократическа правительствые байгуулгада эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй гэжэ энэ хэлэгдэһэн зүйлһөө тэрэшэлэн харагдана.

Ниитэгерманска демократическа правительствые байгуулха тухай асуудалые шиидхэхын орондо Францин, Англиин ба США-гэй Правительствонууд ондоо дурадхал оруулна. Тэдэнэр ниитэгерманска һунгалтанууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэхые дурадхана, гэбэшье, эдэ һунгалтануудые хэхэ «условинуудые байгуулха зорилгоор мүрдэлгэ хэхэ талаар» гадаадын гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн нейтральна комисси гэдэгые томилхо тухай дүрбэн гүрэнэй дурадхалнуудые тэдэнэй хаража үзэлгөөр энэ хэрэгые хизаарлана. Германида һунгалта үнгэргэхэ ябадалые гадаадын гүрэнүүдэй гарта дамжуулан үгэхэ, олон жэлэй демократическа заншалнуудтай Германи тухай бэшэ, харин ямар нэгэн эрхэгүй колони тухай үгэ хэлэгдэһэн хэбэртэйгээр гадаадын элдэб янзын «мүрдэгшэдые» энэ зорилгоор германска арадта баадхаха һэдэлгэ мүн гэхэһээ ондоогоор энээниие сэгнэжэ болохогүй байна. Иимэ байдал хадаа германска арадай дотоодын асуудалнуудые шиидхэхэ ябадалһаа тэрэниие зайсуулгада хүргэнэ, германска арадта огто этигэхэгүй ябадал болоно, тиин Германиин арад үргэн олониитын зүгһөө харюу сохилто абана.

Францин, Англиин ба США-гэй Правительствонуудай энэ дурадхал Потсдамска шиидхэбэринүүдтэ харуулагдаһан демократизмын принципүүдтэ үндэһөөрөө зүришэнэ. Гурбан гүрэнүүдэй мэдүүлгын ёһоор, Баруун Германиин капиталистическэ томо монополинуудай интересүүдтэ алба хэдэг, немецкэ демократическа хүсэнүүдые дарахын тула үсэгэлдэрэй гитлеровецүүдые ба эли фашистнуудые дура зоргоорнь улам ехээр табидаг, германска милитаризмые һэргээн бодхоохые ба эзэмдэлгын шэнэ дайнуудые хэхые эрмэлзэдэг германска хархис националистнуудай болон реваншистнуудай рупор болоһон Аденауэрэй правительство энэ дурадхалые зүбшөөһэн байгаа. Тиихэ зуураа, германска асуудал тушаа дүрбэн гүрэнэй политикын таараалдаха арга боломжодо эсэргүүсэн Аденауэрэй правительствын хододоо тэмсэһэн тухай мартажа болохогүй, ушарынь тэрэ хадаа өөрынгөө хуби заяае германска милитаризмын һэргээн бодхоохо түсэбүүдтэй, Европодо шэнэ дай бэлэдхэхэ түсэбүүдтэй бүрин холбоһон байна. Имагтал, арадта харша эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула, тэрэ хадаа германска арадай национальна интересүүдтэ парижска ба боннско хэлсээнүүдэй эсэргүүсэдэг, мүн баруун германска хүн зониие олон удаан жэлээр богоолшолон, Баруун Германиие дулдыданги гүрэн болгохо гэһэн зорилготой байбашье, эдэ хэлсээнүүдые ратификацилхые оролдоно. Тиимэ болохолоороо, парижска, мүн боннско хэлсээнүүд демократическа Германиин нэгэдэлые һэргээн бодхоолгын интересүүдтэ ямаршье хамаагүй юм. Эдэ хэлсээнүүдэй бодото зорилгонууд Потсдамска конференциин гол принципүүдтэ эсэргүү шэглүүлэгдэнэ, тэрээн дээрэ США, Англи ба СССР, мүн тэдээндэ нэгэдэһэн Франци хадаа эб найрамдал хүсэгшэ демократическа гүрэн болгон единэ Германиие һэргээн байгуулга хангахые шиидэһэн байгаа.

Демократическа Германиин национальна нэгэдэлые һэргээн бодхоохо тухай асуудал германска арадта гол асуудал байһан юм, байжа үргэлжэлһөөр гэжэ дээрэ хэлэгдэһэн эдэ бүхы юумэнһээ харагдана, тус асуудалые шиидхэхэ гэжэ бүхы Европын эб найрамдал хүсэгшэ арадууд оролдоно. Энэ хэрэгтэ саашадаа хойшолуулга хэхэ ябадалые ямаршье шалтагаанууд зүбтүүлжэ шадахагүй, ушарынь мүнөөнэй условинуудта тэрэниие шиидхэхын түлөө гол харюусалга США-гэй, Англиин, Францин, СССР-эй Правительствонуудта тохогдоно. Германиие нэгэдүүлхэ тухай, ниитэгерманска демократическа правительствые байгуулха тухай асуудалые удаа дарааланшье шиидхэлгэдэ туһалжа болохо тиимэ хэмжээ-ябуулганууд ямаршье ушарта хойшолуулагдаха ёһогүй.

СССР-эй Правительство германска проблемые шиидхэлгэдэ зорюулагдаһан практическа хэмжээнүүдые мүнөө дары абаха гэһэн дурадхалтайгаар Францин Правительствода, мүн Англиин ба США-гэй Правительствонуудта хандана.

Дурсагдаһан зүйлтэй зохилдуулан, Советскэ Правительство Германи тушаа иимэ гол асуудалнуудые лары шиидхэхэ гэжэ тоолоно:

1. Германитай баталха эбэй договор тухай асуудал хаража үзэхын тула эбэй конференци зарлаха.

Хамаата бүхы гүрэнүүдэй хабаадалгатайгаар иимэ конференци ойрын 6 һарын турша догор зарлагдажа болохо юм гэжэ Советскэ Правительство тухайлна, эбэй конференци зарлалгые саашаданъ хойшолуулха үндэһэ баримтануудые харанагүй. Германитай баталха эбэй договорые бэлэдхэхэ талаар урилшалан хэгдэхэ бүхы хүдэлмэри заагдаһан болзорой турша дотор дүүргэгдэжэ болохо байна, тиихэдээ, эбэй договорые бэлэдхэлгын бүхы шатануудта ба эбэй конференци дээрэ Германиин түлөөлэгшэдэй зохихо хабаадалгые хангаха шухала юм. Ниитэгерманска Саг зуурын правительствые байгуулха саг хүрэтэр Зүүн ба Баруун Германиин мүнөө байгаа правительствонуудай түлөөлэгшэд эбэй договорой бэлэдхэлдэ хабаадажа шадаха байна.

2. Ниитэгерманска Саг зуурын правительствые байгуулга ба ниитэгерманска сүлөөтэ һунгалтануудые үнгэргэлгэ.

Эб найрамдал хүсэгшэ ба демократическа үндэһэ һууринууд дээрэ Германиин национальна нэгэдэлые һэргээхэ зорилгоор, Советскэ Правительство хадаа Ниитэгерманска Саг зуурын правительствые демократическа организацинуудай үргэн хабаадалгатайгаар Германска Демократическа Республикын ба Германска Федеральна Республикын парламентнуудай байгуулхые дурадхана. Тиимэ правительство хадаа Германска Демократическа Республикын ба Германска Федеральна Республикын мүнөө байгаа правительствонуудые һэлгэхэ гуримаар, Зүүн ба Баруун Германиин хоорондо сэхэ хэлсээ хэхэ аргаар байгуулагдажа болохо юм. Хэрбээ мүнөө үедэ энэ хэрэг түбэгтэй байгаа һаань, Ниитэгерманска Саг зуурын правительство Германска Демократическа Республикын ба Германска Федеральна Республикын правительствонуудые зарим болзороор хэбээрнь байлгаха аргаар байгуулагдажа болохо байна. Тиихэдээ энэ ушарта Ниитэгерманска Саг зуурын правительство түрүүшын шатада имагтал хизаарлагданги функцинуудтай байхань лабтай. Гэбэшье, энэ байдалда Ниитэгерманска Саг Зуурын правительствые байгуулга хадаа Германиие нэгэдүүлхэ зам дээрэ урагшаа бодото алхам болоно. Энэ нэгэдүүлгэ үнэхөөр сүлөөтэ ниитэгерманска һунгалтын үндэһөөр ниитэгерманска правительствын байгуулагдахада бүрин дүүргэгдэхэ болоно.

Ниитэгерманска Саг зуурын правительствын зорилгонууд иимэ гэбэл:

а) Ниитэгерманска Саг зуурын правительство ниитэгерманска удхашанартай иимэ шухала асуудалнуудые шиидхэжэ шадаха байгаа: эбэй договорые бэлэдхэхэ үедэ Германиин түлөөлэлгэ, мүн уласхоорондын организацинуудта түлөөлэлгэ; гитлеровскэ Германида эсэргүү дайнда өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдээр хабаадаһан ямаршье гүрэндэ эсэргүү шэглүүлэгдэһэн сэрэгэй союзуудта гү, али коалицинуудта Германиин оролгые тохёолдуулхагүй; германска гражданствын асуудалнууд; демократическа партинуудай ба организацинуудай сүлөөтэ ажал-ябуулгые хангалга, демократи ба эб найрамдал сахилгын хэрэгтэ дайсан харша байдаг фашистска, милитаристска болон бусад организацинуудай байха ябадалые тохёолдуулхагүй; Зүүн ба Баруун Германиин хоорондо худалдаа наймаанай харилсаануудые үргэдхэлгэ; транспортын, почтово ба телеграфна холбооной асуудалнууд; тогтоогдоһон зональна хиналтаһаа дулдыдангүйгөөр хүнүүдэй ба товарнуудай сүлөөтэйгөөр ябаха тухай асуудалнууд; Зүүн ба Баруун Германиин хоорондо экономическа болон культурна холбоонуудые хүгжөөхэ ябадал, бүхы германска арадай интересүүдтэ хамаатай бусад асуудалнууд;

б) тиихэдээ, Ниитэгерманска Саг зуурын правительствын гол зорилгонь ниитэгерманска сүлөөтэ һунгалтануудые бэлэдхэхэ ба үнгэргэхэ ябадал болохо ёһотой, тус һунгалтын үедэ гадаадын гүрэнүүдэй хамаархалгагүйгөөр германска арад өөрөө демократическа Германиин элониитын ба гүрэнэй байгуулалта тухай асуудалые шиидхэхэ байна.

Ниитэгерманска Саг зуурын правительство ниитэгерманска һунгалтануудай бодото демократическа шэнжые, һунгалтануудта демократическа бүхы организацинуудай хабаадалгые, мүн һунгагшадые томо монополинуудай зүгһөө хашаха ябадал тохёолдуулхагүй байдал хангагша ниитэгерманска һунгуулиин хуулиин проект зохёохо ёһотой. Бүхы Германида демократическа һунгалтануудые бэелүүлхэдэ шухала болохо условинуудай бии байһаниие шалгалгын ашагтай байһаниие мэдэрэлгэ, мүн тиимэ условинуудые хангаха хэмжээнүүдые абалга хадаа правительствын сүлөөтэйгөөр шиидхэхэ ябадалһаа дулдыдаха ёһотой байна.

Гэхэтэй хамта, Советскэ Правительство ниитэгерманска һунгалтануудые хэхэ үедэ гадаадын гүрэнүүдэй зүгһөө ямаршье хашалта хэгдэхэгүй бодото сүлөөтэй условинуудта ниитэгерманска һунгалтануудые үнгэргэхэ талаар хэмжээнүүдые Францин, США-гэй, Англиин ба СССР-эй Правительствонуудай абахые шухалада тоолоно.

3. Дайнай хойшолонгуудтай холбоотой Германиин финансово-экономическа уялгануудые хүнгэдхэлгэ.

СССР, Франци, Англи ба США тушаа дайнай хойшолонгуудтай холбоотой өөрынгөө финансово-экономическа уялгануудай ехэнхи хубиинь Германиин дүүргэһэниие хараадаа абажа, Германиин экономическа байдал хүнгэдхэхэ шухала байһые анхаралдаа абажа, СССР-эй Правительство энээнтэй дашарамдуулан зохихо шиидхэбэринүүдые дары абаха гэжэ мэдэрнэ.

а) 1954 оной январиин 1-һээ эхилээд Германи репарацинуудые түлэлгэһөө, мүн худалдаа наймаанай уялганууд тушаа үри доёнхоһоо гадна, дайнай хойто тээхи гүрэнэй үринүүдые дүрбэн гүрэндэ түлэлгэһөө Германи бүрин сүлөөлэгдэхэ шухала гэжэ Советскэ Правительство тоолоно.

б) Советскэ Правительство хадаа Германиин территори дээрэ дүрбэн гүрэнэй сэрэгүүдэй байһан ябадалтай холбоотой гаргашануудай хэмжээ хизаарлахые шухалада тэрэшэлэн тоолоно. Энэ зорилгоор, эдэ сэрэгүүдые хангаха гаргашанууд жэл соо Германска Демократическа Республикын ба Германска Федеральна Республикын гүрэнэй бюджедэй доходуудай 5 процентһээ үлүү болохогүй, ямаршье ушарта эзэмдэгшэ гаргашануудай хэмжээндэ Хойто-атлантическа блогой бии болгогдоһон ябадалай үшөө нүлөөлөөгүй байһан 1949 оной эзэмдэгшэ гаргашануудай суммаһаа үлүү болохогүй гэжэ тухайлагдана.

Гэхэтэй хамта, Советскэ Правительство дүрбэн гүрэнэй гадаадын эзэмдэгшэдэй гаргашануудай талаар 1945 оной һүүлээр бии болоһон үри түлэлгэһөө Германиин бүрин сүлөөлэгдэхые дурадхана.

Германска асуудал тушаа СССР-эй, Францин, США-гэй ба Англиин хоорондохи хэлсээн, мүн дээрэ дурсагдаһан асуудалнууд тушаа шиидхэбэринүүдые һаяар абалга уласхоорондын харилсаануудтахи түгшүүрилые багадхалгада зорюулагдаха, тиин эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдалые бэхижүүлгэдэ туһалха гэһэн этигэлээ Советскэ Правительство мэдүүлнэ.

Советскэ Правительство иимэ нотонуудые Англиин ба США-гэй Правительствонуудта эльгээбэ.

Москва, 1953 оной августын 15.

Германитай баталха эбэй договор тухай Советскэ Правительствын проект

Германитай хэһэн дайнай дүүрэһэн сагһаа хойшо 8 шахуу жэл үнгэрбэ. Тиин Германи үшөөл эбэй договоргүй хэбээрээ, хоёр боложо хубаарилгын байдалда байна, бусад гүрэнүүд тушаа тэгшэ эрхэгүй байдалда байжа үргэлжэлһөөр. Таарамжагүй энэ байдалда эсэс табиха шухала. Энэ хадаа эб найрамдал хүсэгшэ бүхы арадуудай эрмэлзэлгэдэ харюусана. Германитай эбэй договорые түргэнөөр баталангүйгөөр, германска арадай национальна хуулита интересүүдтэ үнэн зүбөөр хандалга хангажа болохогүй юм.

Германитай эбэй договор баталалга Европодо эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала удхашанартай байна. Германитай баталха эбэй договор хадаа дэлхэйн хоёрдохи дайнай уршагаар бии болоһон асуудалнуудые эсэслэн шиидхэхэ арга олгоно. Гитлеровскэ Германиһаа боложо хохидолдо ороһон Европын гүрэнүүд, илангаяа Германиин хүршэнэр эдэ асуудалнуудые шиидхэлгые тон шухалада тоолоно. Германитай эбэй договорые баталалга бүхы дээрээ уласхоорондын оршон байдалые һайжаруулгада туһалха, тиин бата бэхи эб найрамдал тогтоолгодо туһалха болоно.

Дэлхэйн дайе хоёр дахин тухирһан германска милитаризмые һэргээхэ аюул зайсуулагдаагүй, ушарынь Потсдамска конференциин зохихо тогтоолнууд дүүргэгдээгүй хэбээрээ үшөөл үлэһөөр байна, тиин Германитай эбэй договор баталалгые түргэдхэхэ шухала байһаниинь энээгээр тайлбарилагдана. Германитай баталха эбэй договор германска милитаризмын ба германска агрессиин һэргээгдэхэ арга боломжые зайсуулга хангаха ёһотой.

Германитай эбэй договор баталалга хадаа германска арадта эб найрамдалай бата условинуудые байгуулха, Потсдамска тогтоолнуудтай зохилдуулан единэ, бэеэ даанхай, демократическа ба эб найрамдал хүсэгшэ гүрэн болгон Германиие хүгжөөхэ ябадалда туһалха, бусад арадуудтай амгалан хани харилсаатай байха арга боломжые германска арадта хангаха байна.

Энээниие үндэһэ болгон, Советскэ Союзай, Америкын Холбоото Штадуудай, Великобританиин ба Францин Правительствонууд Германитай баталха эбэй договорые зохёохо ябадалда хойшолуулангүйгөөр эхилжэ орохые шиидэбэ.

Эбэй договорые бэлэдхэлгэ хадаа ниитэгерманска правительстваар дамжуулан Германиин хабаадалгатайгаар бэелүүлэгдэхэ ёһотой, Германитай баталха эбэй договор иимэ үндэһэ һууринууд дээрэ байгуулагдаха ёһотой гэжэ СССР-эй, США-гэй Великобританиин ба Францин Правительствонууд тоолоно гэбэл:

Германитай баталха эбэй договор тушаа Советскэ Правительствын проект

Германитай баталха эбэй договорой үндэhэ hууринууд

Хабаадагшад

Великобритани, Советскэ Союз, США, Франци, Польша, Чехословаки, Бельги, Голланди ба Германида эсэргүү дайнда өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдээр хабаадаhан бусад гүрэнүүд.

Политическэ байдал

1. Германи единэ гүрэн болгогдон hэргээн байгуулагдана. Германиин хоёр боложо хубаарилгада энээгээр эсэс табигдаха ба единэ Германи бэеэ даанхай, демократическа эб найрамдал хүсэгшэ гүрэн боложо хүгжэхэ арга боломжо абаха байна.

2. Эзэмдэгшэ гүрэнүүдэй бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүд эбэй договорой хүсэндөө ороhон үдэрhөө хойшо нэгэ жэлhээ оройтонгүйгөөр Германиhаа гаргагдаха ёhотой. Энээнтэй нэгэн доро Германиин территори дээрэхи гадаадын сэрэгэй бүхы баазанууд үгы хэгдэхэ байна.

3. Германска эрхэ мэдэлдэ байhан бүхы хүнүүд расын, эрэ эмын, хэлэнэй гү, али шажан шүтэлгын илгаагүйгөөр, үгын, хэблэлэй, шажан шүтэлгын, политическэ үзэл бодолой ба суглаануудай сүлөө оруулалсаад хүнэй эрхэнүүдые ба гол сүлөөнүүдые эдлэдэг байхын тула демократическа эрхэнүүд германска арадта хангагдаха ёhотой.

4. Германи дотор демократическа партинуудай ба организацинуудай сүлөөтэ ажал-ябуулга хангагдаха, өөрынгөө дотоодын хэрэгүүдые сүлөөтэйгөөр шиидхэхэ, съезднүүд ба суглаануудые үнгэргэхэ, хэблэлэй ба ном хэблэлгын сүлөө эдлэхэ эрхэнүүд тэдээндэ олгогдохо ёhотой.

5. Германиин территори дээрэ демократида ба эб найрамдал сахилгын хэрэгтэ дайсан харша организацинууд байлгагдаха ёhогүй.

6. Гэмтэ хэрэг хэhэнэйнгээ түлөө сүүдлэгдээд хэhээгдэжэ байhан этэгээдүүдhээ гадна, немецкэ армиин урдын сэрэгэй бүхы алба хэгшэд, тэрэ тоодо офицернүүд ба генералнууд эб найрамдал хүсэгшэ демократическа Германиие байгуулгада хабаадахын тула немецкэ бүхы бусад гражданинуудтай адли тэгшэ гражданска ба политическэ эрхэнүүдые абаха ёhотой байна.

7. Германида эсэргүү дайнда өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдээр хабаадаhан ямаршье гүрэндэ эсэргүү шэглүүлэгдэhэн ямар-нэгэн коалицинуудта гү, али сэрэгэй союзуудта орохогүй гэhэн уялга Германи абана.

Территори

Германиин территори хадаа агуу-ехэ гүрэнүүдэй Потсдамска конференциин тогтоолнуудаар хараалагдаhан хилэнүүдээр тодорхойлогдоно.

Экономическа байдал

Германска арадай ажана байдалай ургалтада зорюулагдаха тэрэнэй амгалан экономикые хүгжөөхэ ябадалда ямаршье хизаарлалтанууд Германида хэгдэхэгүй.

Германи бусад оронуудтай худалдаа наймаа хэхэ, далайгаар тамарха, дэлхэйн рыногүүдтэ хабаадаха талаар ямаршье хизаарлалтануудтай байхагүй юм.

Сэрэгэй байдал

1. Оронии хамгаалха ябадалда шухала хэрэгтэй өөрынгөө национальна зэбсэгтэ хүсэнүүдтэй (хуурай газарай, агаарай-сэрэгэй, далайн-сэрэгэй) байха ябадал Германида зүбшөөгдэхэ.

Сэрэгэй материалнуудые ба техникэ үйлэдбэрилгэ Германида зүбшөөгдэхэ, тэрэнэй тоо ба түхэлнүүд Германи тушаа эбэй договороор тогтоогдоhон зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ хэрэгтэй байhан хэмжээнhээ хэтэрхэ ёhогүй.

Германи ба Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци

Германитай эбэй договор баталhан гүрэнүүд тэрэниие Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин гэшүүн болгон абаха тухай Германиин хандалгые дэмжэхэ байна.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэ

Энэ оной августын 15-да ССР Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов Германска Демократическа Республикаhаа СССР-тэ байгаа Дипломатическа Миссиин Толгойлогшо Рудольф Аппельттай уулзажа, тэрээндэ иимэ мэдүүлгэ хэбэ:

Советскэ Правительство Германска Демократическа Республикын Правительственна делегациие августын 20-до Москва урижа ерүүлгэ гэhэн шиидхэбэри абаба. Тиихэдэ Советскэ Правительство хадаа Советскэ Союзай ба Германска Демократическа Республикын хоорондохи харилсаануудые хүгжөөхэ ябадалда хамаатай зарим шухала асуудалнуудые, мүн бүхы дээрээ германска проблемэдэ хамаатай шухала асуудалнуудые мүнөө үедэ хаража үзэхэ хэрэгтэй байhые үндэhэ болгоно.

ГДР-гэй Правительственна делегациин Москва ерэхын урда тээ Советскэ Правительство хадаа германска асуудал тушаа Советскэ Союзай хараа бодолые тайлбарилhан ба Советскэ Правительствын зохихо дурадхалнуудые мэдүүлhэн нотоо, США-гэй, Англиин ба Франциин Правительствонуудта эльгээхые хараална.

ГДР-гэй делегациин ерэлгэ германска асуудалые тодорхойгоор зүбшэн хэлсэхэ арга олгоно. Энэ хадаа Советскэ Союзай ба Германска Демократическа Республикын хоорондо хани барисаата харилсаануудые саашадаа хүгжөөхэ хэрэгтэ шухала шэнэ шата болохо байна гэжэ Советскэ Правительство найдана.

Энэ уряал тухай Германска Демократическа Республикын Правительствода мэдээсэхэб гэжэ Р. Аппельт мэдүүлбэ.

Малдаа тэжээл ехээр бэлэдхэхын түлөө партийна организацимнай иигэжэ тэмсэнэ

☆

(Закаменай аймагай „Коммунизм" колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Ч. Балуевай хөөрөөнhөө)

☆☆

Байгша оной февраль hарада Закаменай аймагай Санагын сомоной Калинай нэрэмжэтэ ба «Коминтерн» колхозууд нэгэдэжэ «Коммунизм» гэжэ аймаг соогоо эгээл томо, малажал ехэтэй колхоз болоhон юм.

Тиин колхозоймнай партийна эхин организациин коммунистнууд малаа ажахын талаар партиин XIX съездын табиhан зорилгонуудые дүүргэлэн ниитынгээ малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тухай ехэ оролдолго гаргана.

Үнгэрөөшэ хабар коммунистнуудай үүсхэлээр сабшалангай 2050 гектар талмайн шулуун, буртаг мото сэбэрлэгдэhэн, 391 гектар талмайда утэг хэгдэhэн ба 32800 тэргэ шэг шэбхэ сабшалангай газар дээрэ гаргагдаhан байна. Мүн хэдэн зуун гектар сабшалан уhалагдаа юм. Эдэ хэмжээнүүд адуу малдаа хүбэг хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ арга олгоно.

Үбhэ хуряалгын хүдэлмэридэ оролсохоо урид «ниитынгээ малда хүрэхэ хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ талаар коммунистнуудай зорилгонууд» гэhэн асуудалые партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, зохихо шиидхэбэри абаhан байгаабди.

Манай колхозой гэшүүд Мухаршэбэрэй аймагай «Победа» артелиин колхозникуудай уряае hайшаан дэмжээд, республиканска социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо, 4108 гектар сабшаха түсэбэйнгөө орондо 4428 гектар сабшалан сабшажа, 56700 центнер үбhэ hайн шанартайгаар хуряаха гэжэ даалгa абаhан байгаа. Тиин, эдэ даалгануудаа бодото хэрэг дээрэнь дүүргүүлжэ байнабди.

Манай колхоз июлиин 6-да тэжээл бэлэдхэлгэдээ сүм орожо, 300 гаран колхозникуудые, 28 морин сенокосилкануудые, 48 морин тармуур үбhэ хуряалгада гаргаhан байгаа. Колхозой бүхы коммунистнууд болон комсомолецууд мүнөө үбhэн дээрэ ажалланад.

Коммунистнуудаа шиидхэхы участогууд дээрэ зүбөөр хубаарилан табиhанай ба социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлhэнэй ашаар ниитынгээ малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулгар ниилээд амжалтанууд туйлагдаа.

Мүнөө манай колхоз августын арбанай байдалаар үбhэ сабшаха түсэбөө 85,4 процент дүүргэhэн, 435 тонно силос дараhан, 115 центнер набшаhата тэжээл бэлэдхэhэн байна.

Партийна бюро колхозойнгоо правленитэй хамта табан хоног бүридэ бригаданууд хоорондын социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргадаг байна.

Бригадануудай хоорондохи мүрысөөндэ коммунист нүхэр Цырендоржо Бадмаевай хүтэлбэрилдэг бригада түрүүлжэ ябана. Тус бригада графигайнгаа ёhoop ажаллажа үбhэ бэлэдхэхэ түсэбөө 120 процент дүүргэhэн байна. Энэ бригадада колхозой парторганизациин ба правлениин дамжуулгын Улаан туг барюулагданхай. Комсомольско организациин секретарь нүхэр Ламажап Бабалаевай хүтэлбэрилдэг бригада 2-дохи hуури эзэлнэ. Сенокосилкын машинистнуудай дунда дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябадаг коммунистнууд Даша Бабалаев, Лубсан Нохоров ба бусад үдэрэйнгөө даалгабарие 120—150 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Гар хажууршан коммунист Ц. Бадмаев үдэрэйнгөө нормые 150 процент дүүргэжэ, мүрысөөндэ илажа ябана. Мүн гар хажууршад Буда Нохорова, Санжаханда Нохорова, Лайжама Бадмаева гэгшэд 0,60 га сабшахынгаа орондо 0,70—0,80 гектар сабшанад.

Партийна эхин организаци тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа колхозникуудай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ горьтой анхарал хандуулна. Агитаторнуудай семинар үнгэргэжэ, тэдэниие бригада бүхэндэ хубаарилан гаргаhан байнабди.

Агитаторнууд-коммунистнууд нүхэд Гармажап Логинов, Сергей Санжитов, Никита Хадаев гэгшэд газетэнүүдэй hонинуудые колхозникуудта үдэр бүри хөөрэжэ үгэхэhөө гадна, үбhэ хуряалга дээрэ ажаллажа байhан түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай, аймагай болон республикын колхозуудай тэжээл бэлэдхэлгэдэ туйлаhан амжалтанууд тухай хөөрэжэ үгэнэ.

Колхозникуудай туйлаhан амжалта ба хүдэлмэриин дутагдалнууд ханын газетэ, «Дайшалхы хуулаhанууд», «Молнидо» бэшэгдэдэг.

Партийна суглаан дээрэ гү, али бюрогой заседани дээрэ тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай зарим бригадирнуудай тоосоо дууланабди. Мүн баhа үбhэшэдэй зүблөөнүүд дээрэ коммунистнууд дутуу дундануудаа элирүүлэн, тэдэниие богонихон саг соо яажа усадхаха тухай дурадхал оруулдаг байна.

Ниитынгээ малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ манай колхоз аймаг соогоо түрүү hуури эзэлжэ, КПСС-эй айкомой ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барижа байна. Малдаа хүсэд тэжээл бэлэдхэтэрээ үбhэ хуряалгын хүдэлмэриие үргэлжэлүүлхэ хэмжээнүүдые колхозой правлени ба партийна организаци мүнөө абажа байна.

„Б-М. ҮНЭНДЭ" БЭШЭhЭНЭЙ hҮҮЛЭЭР

„Хоёр „ханинарай" хэниинь зэмэтэйб"

Иимэ гаршагтайгаар манай газетэдэ толилогдоhон фельетон соо Торииин аймагай финансова таhагые даагша нүхэр Батышевай, аймагай сберкассые даагша Бутаковой хүдэлмэриин дутагдалнууд тухай хэлэгдээ hэн.

Фельетон соо заагдаhан баримтанууд булта зүб байба гэжэ манай редакцида Торииин аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Очиров мэдээсэбэ.

Тус фельетон аймсоведэй гүйсэдкомой заседани ба КПСС-эй айкомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдэhэн байна. Аймагай финансова таhагые даагша нүхэр Батышевта иимэ баримтануудые дабтахагүйнь тухай уридшалан hануулагдажа, нүхэр Бутаковто шанга партийна зэмэ тохогдобо. Мүн тус организацинуудай хүдэлмэриие hайжаруулха талаар тусхай тогтоол абтаба.

РЕСПУБЛИКЫН hААЛИШАДАЙ 1953 ОНОЙ 7 hАРЫН СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД

hҮ hаалгаар эрхим показательнуудые туйлаhан түрүү колхозууд

Эзэлhэн hууринь	Колхозуудай нэрэ	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй фамили	hаамхай үнеэн бүриhөө haaгдahан hүн (литрээр)	Эзэлhэн hууринь	Колхозуудай нэрэ	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй фамили	hаамхай үнеэн бүриhөө haaгдahан hүн (литрээр)
1	Маленковой нэрэмжэтэ	Сэлэнгын	Мункожапов Д. С.	844,3	15	„Красная заря"	Прибайкальска	Патрушев А. Р.	665,0
2	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	—„—	Герасимов Ф. В.	839,4	16	Буденныйн нэрэмжэтэ	Кударын	Курикалов М. К.	661,0
3	Ленинэй нэрэмжэтэ	Иволгын	Овчинников Г. И.	835,3	17	Орджоникидзын нэрэмжэтэ	Прибайкальска	Изосимов И. И.	660,0
4	„1-ое Мая"	—„—	Астраханцев Ф. К.	816,0	18	„Искра"	Мухаршэбэрэй	Иванов Е. В.	660,0
5	Кагановичын нэрэмжэтэ	Заиграйн	Угрюмов А. Н.	782,0	19	„Коминтерн"	Иволгын	Гырылов Д. Ц.	647,0
6	Дзержинскиин нэрэмжэтэ	Тарбагатайн	Пичугин И. К	777,0	20	„Коммунизм"	Бичурын	Гармаев М. Д.	644,0
7	Чапаевай нэрэмжэтэ	—„—	Пестерев И. П.	777,0	21	„Путь Ленина"	Тарбагатайн	Матвеев С. П.	640,0
8	„Заветы Ильича"	Прибайкальска	Баев Н. П	751,0	22	Молотовой нэрэмжэтэ	Сэлэнгын	Минаев Г. В.	635,6
9	Ленинэй нэрэмжэтэ	Кяхтын	Черноярова В. А.	749,0	23	Хрущевой нэрэмжэтэ	Прибайкальска	Чукреев А. Н.	634,0
10	Молотовой нэрэмжэтэ	Тарбагатайн	Мясников Н. С.	717,0	24	„7 съезд Советов"	—„—	Суворов А. В.	614,0
11	Молотовой нэрэмжэтэ	Бичурын	Герасимов М. М	710,0	25	Маленковой нэрэмжэтэ	Бичурын	Конечных Д. Г.	609,0
12	„Красная заря"	Кударын	Жарников Я. М.	709,0	26	XVII партсъездын нэрэмжэтэ	Иволгын	Орлов П. П.	609,0
13	„Улаан Эрхирик"	Заиграйн	Балмаев А. Б.	703,0	27	„Красный опытник"	Заиграйн	Казазаев Д. Г.	607,0
14	„Красный боец"	Тарбагатайн	Котляревский Н.И.	691,0	28	„Путь к коммунизму"	Прибайкальска	Добрынин В. К.	601,0

hҮ hаалгаар эрхим показательнуудые туйлаhан түрүү hаалишад

Эзэлhэн hууринь	hаалиша-малшадай фамили	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай нэрэ	hаамхай үнеэн бүриhөө haaлhан hүн (литрээр)	Эзэлhэн hуури	hаалиша-малшадай фамили	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай нэрэ	hаамхай үнеэн бүриhөө haaлhан hүн (литрээр)
1	Цырендоржиева Д. Д.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэрэмжэтэ	1883	51	Кривоконова П. Д.	Иволгын	Ленинэй нэрэмжэтэ	1021
2	Доржиева Е. Д.	„	Тельманэй нэрэмжэтэ	1859	52	Жигжитова	Сэлэнгын	Кагановичын нэрэмжэтэ	1020
3	Ринчинова Б. Б.	„	Маленковой нэрэмжэтэ	1837	53	Бадмадашиева	„	„Социализм"	1007
4	Лумбунова Я. Л.	„	Маленковой нэрэмжэтэ	1827	54	Очиртарова Ц. О.	Кударын	Ждановай нэрэмжэтэ	997
5	Раднажапова У. Х.	„	Сталинай нэрэмжэтэ	1803	55	Афанасьева А. В.	Хэжэнгын	„Заветы Ильича"	971
6	Хайдапова Д. У.	„	Маленковой нэрэмжэтэ	1782	56	Олоктуева Ц.	Иволгын	„Улаан Оронго"	963
7	Воронцова А. В.	„	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	1742	57	Горгонова А. А.	„	Хрущевой нэрэмжэтэ	961
8	Бадмаева Л.	„	Тельманэй нэрэмжэтэ	1707	58	Юможапова Д.	Сэлэнгын	Сталинай нэрэмжэтэ	961
9	Будажапова Д. Д.	„	Карл Марксын нэрэмжэтэ	1702	59	Батурина У. Я.	Прибайкальска	„Путь к коммунизму"	960
10	Будаева С.	„	Тельманэй нэрэмжэтэ	1663	60	Самбаева С. Д.	Бичурын	Ждановай нэрэмжэтэ	958
11	Жалсанова Г. Д.	„	Карл Марксын нэрэмжэтэ	1655	61	Голубева В. П.	Прибайкальска	„Путь к коммунизму"	951
12	Хайдапова Ц. Г.	„	Маленковой нэрэмжэтэ	1650	62	Доржиева С.	Иволгын	„Улаан Оронго"	949
13	Жамбалова Ц. Ж.	„	Сталинай нэрэмжэтэ	1590	63	Будникова С. М.	Мухаршэбэрэй	„Искра"	949
14	Очирова Г. Д.	„	Карл Марксын нэрэмжэтэ	1578	64	Черных У. Ф.	Тарбагатайн	Чапаевай нэрэмжэтэ	947
15	Нимаева Д.	„	Тельманэй нэрэмжэтэ	1563	65	Неродова Ф. И.	Прибайкальска	„Путь к коммунизму"	934
16	Шиндыкова Д. К.	„	Сталинай нэрэмжэтэ	1561	66	Новосельцева	„	„Заветы Ильича"	926
17	Дылыкова Д. Ж.	„	Сталинай нэрэмжэтэ	1525	67	Казанцева П. И.	Иволгын	Ленинэй нэрэмжэтэ	924
18	Митупова Д. Х.	„	Тельманэй нэрэмжэтэ	1524	68	Васильева П. Т.	Мухаршэбэрэй	„Искра"	910
19	Шарапова Д. Д.	„	Тельманэй нэрэмжэтэ	1516	69	Доржиева Б.	„	Маленковой нэрэмжэтэ	908
20	Лубсанова Б. Г.	„	Карл Марксын нэрэмжэтэ	1514	70	Севергина А. Ф.	Прибайкальска	„Путь к коммунизму"	903
21	Жапова Д. Р.	„	Сталинай нэрэмжэтэ	1511	71	Загузина А. М.	Иволгын	„1-ое Мая"	901
22	Ещенко Н. А.	„	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	1439	72	Митрофанова	Мухаршэбэрэй	„Искра"	898
23	Ринчинова Г. Р.	„	Маленковой нэрэмжэтэ	1430	73	Цыдыпова Д.	Сэлэнгын	Сталинай нэрэмжэтэ	898
24	Дандарова Д.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	1408	74	Будаева Н.	„	Кировэй нэрэмжэтэ	894
25	Бадмаева Д. Б.	Сэлэнгын	Сталинай нэрэмжэтэ	1406	75	Патрахина А. Е.	Прибайкальска	„Путь к коммунизму"	893
26	Батуева Ц. Д.	„	Карл Марксын нэрэмжэтэ	1396	76	Дылыкова Д.	Сэлэнгын	Маленковой нэрэмжэтэ	886
27	Очиржапова Н.	„	Тельманэй нэрэмжэтэ	1387	77	Бабарыкина К. А.	Кударын	„Красная Заря"	885
28	Сампилова Д. С.	Хэжэнгын	Ворошиловай нэрэмжэтэ	1375	78	Усольцева Е. Ф.	Прибайкальска	Сталинай нэрэмжэтэ	877
29	Карпова А. В.	Сэлэнгын	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	1368	79	Баткова А. Г.	Иволгын	„1-ое Мая"	876
30	Аюшеева Д.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	1362	80	Бадмаева Х.	Сэлэнгын	Кагановичын нэрэмжэтэ	874
31	Цыденова Г. Д.	Сэлэнгын	„Социализм"	1329	81	Цыденова Д.	Хэжэнгын	Ворошиловай нэрэмжэтэ	874
32	Санжиева Ц. Д.	„	Сталинай нэрэмжэтэ	1326	82	Воробьева Е. А.	Тарбагатайн	Дзержинскиин нэрэмжэтэ	872
33	Гашинова Х.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	1250	83	Черных И. Н.	„	Чапаевай нэрэмжэтэ	867
34	Чебина П. Ф.	Сэлэнгын	Молотовой нэрэмжэтэ	1225	84	Дорофеева П. Д.	„	Дзержинскиин нэрэмжэтэ	867
35	Жамбалова Ц. Ж.	Иволгын	„Улаан Оронго"	1220	85	Китаева У. С.	„	„	857
36	Жамьянова Д. Ж.	„	„	1178	86	Грудинина А. И.	„	„Авангард"	848
37	Дармаева Д.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	1176	87	Молонова Д.	Сэлэнгын	Сталинай нэрэмжэтэ	841
38	Панькова Е. А.	Бичурын	Маленковой нэрэмжэтэ	1158	88	Черных Н. С.	Тарбагатайн	Чапаевай нэрэмжэтэ	840
39	Будтина М. С.	Сэлэнгын	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	1129	89	Югова А. А.	Зэдын	„	838
40	Биликова С. С.	Бичурын	Маленковой нэрэмжэтэ	1110	90	Кузнецова Л. Я.	Прибайкальска	Ворошиловай нэрэмжэтэ	830
41	Нимаева О. А.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	1105	91	Русина И. И.	Тарбагатайн	Дзержинскиин нэрэмжэтэ	828
42	Замбалова Д. З.	Иволгын	„Улаан Оронго"	1083	92	Козлова П. И.	Прибайкальска	Молотовой нэрэмжэтэ	825
43	Дармаева М.	Сэлэнгын	Кагановичын нэрэмжэтэ	1076	93	Шурыгина А. И.	Тарбагатайн	„	823
44	Ешидоржиева Н.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	1075	94	Орлова М. А.	Б-Кударын	Ленинэй нэрэмжэтэ	822
45	Чебунина	Сэлэнгын	Молотовой нэрэмжэтэ	1068	95	Шадоева Ц. Г.	Бичурын	Ждановай нэрэмжэтэ	817
46	Дашиева С.	„	Кировэй нэрэмжэтэ	1060	96	Аскарова Р. В.	Кяхтын	Ленинэй нэрэмжэтэ	817
47	Буянтуева	„	Кагановичын нэрэмжэтэ	1059	97	Черных М. Ф.	Тарбагатайн	Чапаевай нэрэмжэтэ	811
48	Литвинцева С. А.	Бичурын	Маленковой нэрэмжэтэ	1038	98	Орлова А. Н.	Иволгын	„1-ое Мая"	811
49	Чимитова Ц. Ч.	Хэжэнгын	Ворошиловай нэрэмжэтэ	1027	99	Вершинина А. К.	Прибайкальска	„Заветы Ильича"	808
50	Казанцева М. П.	Иволгын	Ленинэй нэрэмжэтэ	1024	100	Бондарева Т. Е.	Мухаршэбэрэй	„Искра"	806

Мүнөөдэрэй номерто толилогдожо байгаа социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд хадаа үнеэдэй hү үгэлгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ республикын колхозуудай түрүү hүнэй-товарна фермэнүүд болон hаалишадай туйлаhан шэнэ шэнэ амжалтануудые харуулна.

Үнеэдэй hү үгэлгые дээшэлүүлхэ талаар зарим түрүү hаалишад июль hара соо эрхим амжалтануудые туйлаа. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан Д. Д. Цырендоржиева үнгэрhэн июль hара соо hаамхай үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 404 литр hү haaжа, социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлбэ. Мүн энэ аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой залуу hаалишан Е. Д. Доржиева июль hара соо hаамхай үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 364 литр hү haaжа, республикын hаалишадай социалистическэ мүрысөөндэ хоёрдохи hуури эзэлбэ.

Гэхэ зуура, үнеэдэй hү үгэлгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ олохон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд зохихо анхаралаа хандуулнагүй. Үнгэрhэн жэлдэ Яруунын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо үнеэд үдэрэй гурба дахин haaгдадаг ба түхэреэн сүүдхэ соо адуулагдадаг байhан аад, харин энэ жэлдэ болишоо. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Гомбоев «хүнүүд дутана» гэhэн шалтаг бариад, энэ түрүү арга хэрэглэлгые хойшо татаа.

Үнеэдэй hү үгэлгые дээшэлүүлгэ хадаа гүрэн түрын удхашанартай шухала хэрэг мүн. Тиимэhээ энээндэ зохихо анхарал хандуулжа, hаалишадай социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала.

Советскэ Улаан Хэрээһэнэй общество газарай хүдэлөөнһөө хохидоһон Грециин арад зондо туһаламжа үзүүлнэ

Һүүлэй үдэрнүүдтэ «Кефаллиния, Итака ба Закинф гэжэ греческэ аралнуудай хүн зон газарай хүдэлөөнһөө тон ехэ хохидолдо ороһон байна. Хэдэн городууд болон хүдөөгэй тосхонууд сүм һандаржа, тэндэхи олон хүнүүд үхэжэ хосорһон, хэдэн мянган хүнүүд гэр байрагүй, эдеэ хоолгүй үлэбэ.

Советскэ Улаан Хэрээһэнэй общество газарай хүдэлөөнһөө хохидоһон греческэ арад зондо туһаламжа үзүүлхэ гэһэн шиидхэбэри абажа, Грециин Улаан Хэрээһэнэй Гүйсэдхэхэ Комитедтэ иимэ телеграмма эльгээбэ:

«СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй ба Улаан Хахад һарын Гүйсэдхэхэ Комитедэй Президиум Кефаллиния, Итака ба Закинф аралнуудай арад зондо тохёолдоһон гэнтын аюулай хохидолтой дашарамдуулан бүхы греческэ арадта советскэ олониитын гүнзэгы ехээр гэмшэжэ байһаниие мэдүүлнэ.

СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй ба «Улаан Хахад һарын обществонуудай союз» газарай хүдэлөөнһөө хохидоһон арад зоной ажабайдалые һайжаруулхын түлөө 250 мянган түхэриг Грециин Улаан Хэрээһэнэй Гүйсэдхэхэ Комитедэй мэдэлдэ үгэһэн байна.

СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй ба Улаан Хахад һарын обществын гүйсэдхэхэ Комитедэй Президиум. Василий ХОЛОДКОВ».

(ТАСС).

Корейе Советскэ Армиин сүлөөлһөөр 8 жэлэй ойн һайндэр болобо

ПХЕНЬЯН, августын 16. (ТАСС). Корейе японско колониальна дарлалтаһаа Советскэ Армиин сүлөөлһөөр 8 жэлэй ойтой—корейскэ арадай национальна һайндэртэй дашарамдуулан, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ехэ парад ба ажалшадай олониитын демонстраци үсэгэлдэр Пхеньянда болобо.

Эртэ үглөөгүүр наранай гэрэлдэ яларһан, тугуудаар ба элдэб үнгын будуудээр шэмэглэгдэһэн Пхеньянай үйлсэнүүдээр олон мянган хүнүүд городой центртэ ошобо. Парадта бэлэн болоһон сэрэгэй частьнууд центральна талмай дээрэ жагсаба. Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын, Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын, арадай демократиин бусад оронуудай ехэ тугуудаар шэмэглэгдэһэн трибуна дээрэ—партийна ба гүрэнэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, фронтын ба КНДР-гэй ажалай геройнууд, республикын заха хизаар бүриһөө ерэһэн айлшад трибуна дээрэ гараба. СССР-эй, КНР-гэй ба арадай демократиин оронуудай дипломатическа түлөөлэгшэд байлсаба.

СуглаРагшад хадаа трибуна дээрэ Ким Ир Сен, Ким Ду Бон, Пак Ден Ай, Пак Чан Ок, Хон Мен Хи, КНДР-гэй правительствын ба Корейн Ажалай партиин бусад хүтэлбэрилэгшэдэй гарахадань, нэрьемэ альгаташалгаар угтаба.

Үглөөнэй 10 час. КНДР-гэй министрнүүдэй кабинедэй түрүүлэгшын орлогшо ба оборонын министр вице-маршал Цой Ен Ген парадые командалагша генерал-полковник Ким Кван Хебһээ рапорт абажа, тэрээнтэй хамтадаа сэрэгүүдые ябажа хараба. Тэрэнэй һүүлээр Цой Ен Ген трибуна дээрэ гаража, суглараГшадта хандан, үгэ хэлэбэ.

Артиллерийскэ салют нэрьенэ. Сэрэгэй оркестр Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын гимн наадана. Сэрэгэй парад эхилбэ.

Парадай һүүлээр ажалшадай демонстраци болобо. Герой городой үйлсэнүүдээр, һандаргагдаһан байшангуудай хажуугаар хүдэлмэришэд, таряашад, албахаагшад ба һурагшад ябана.

Сүлөөлэлгын үдэртэй дашарамдуулан Пхеньянда болоһон сэрэгэй парад ба ажалшадай демонстраци хадаа КНДР-гэй батажажа байгаа хүсэ шадалай, өөрынгөө сүлөөлэгшэ, Советскэ Союзда бүхы корейскэ арадай гүн гүнзэгы баяр баясхалангай тодорхой гэршэнь болобо.

Үдэшын 9 часта Пхеньянда, Вонсанда, Хамхында, Нампходо һайндэрэй салют хэгдэбэ.

Советскэ технологи Хитадай предприятинуудта бэелүүлэгдэнэ

ШАНХАЙ. (ТАСС). Урдада электропроводуудай шанхайска гүрэнэй завод Англиин ба США-гэй мэргэжэлтэдэй тогтооһон технологёор продукци бүтээн гаргажа байһан юм гэжэ «Цзефанжибао» газетэ бэшэнэ. Мүнөө завод советскэ технологиин үндэһөөр шухала түхэлэй продукци үйлэдбэрилдэг болоо. Энэ завод электрическэ ба телефонно кабельнуудые, мүн шахтануудай кабельнуудые бүтээн гаргана.

Советскэ технологиие хэрэглэһэнэй ашаар, продукциин шанар нилээд һайжараа, материалнууд бага гаар гаргашалагдадаг болоо.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн 7-дохи сессиин 3-дахи хубинь нээгдэбэ

НЬЮ-ЙОРК, августын 17. (ТАСС). Корейскэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгые һэргээхын тулада мүнөөдэр ООН-эй Генеральна Ассамблей дахин сугларба.

Генеральна Ассамблейн пленарна заседаниие нээхэ зуураа, 7-дохи сессиин түрүүлэгшэ Пирсон богонихон мэдүүлгэ соогоо иигэжэ заагаа: эблэрэлгын баталагдаһан туладань бидэнэр хадаа эб найрамдалай ба реконструкциин удаадахи шатадань мүнөө дамжан орожо шадаха байнабди. Дайнай ябуулгануудай болюулагдаһантай дашарамдуулан бүхы делегадууд, бүхы дэлхэйнхид хамтадаа ехээр хананги байна гэжэ этигэһэнээ тэрэ мэдүүлбэ. Корейдэ баталагдаһан эблэрэлгые эб найрамдал болгохо гэжэ Пирсон уряалба.

«Арсалдаа багатайгаар ба үнэн зүрхэнһөө үгээ хүсэд ойлголсожо», политическэ конференци хэхэ условинуудые Генеральна Ассамблей зохёожо шадаха гэһэн найдабаря Пирсон мэдүүлбэ. Генеральна Ассамблей хадаа Корейдэ эбэй ёһоор гуримшуулгын гол удхые зүбшэн хэлсэхэ ёһогүй, харин энэ гуримшуулгые туйлаха ёһотой аппарат байгуулгые хангаха ёһотой гэһэн һанамжые мэдүүлхэ зуураа, Пирсон хэрбээ арсалгын үгы һаа, августын 18-най үглөөгүүр энэ асуудалые зүбшэн хэлсэхын тула заседани зарлахыень политическэ комитедэй түрүүлэгшые гуйхамни гэжэ мэдүүлбэ.

Арсалтагүй байһан туладань, өөрынгөө оруулһан дурадхалые абтаһан дээрэ тоолоноб гэжэ Пирсон мэдүүлээд, ООН-эй Генеральна Ассамблейн пленарна заседаниие хааба.

Американска сэрэгэй засагаархид Корейдэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ бэелүүлгэдэ һаад хэнэ

ПЕКИН, августын 15. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо иигэжэ дамжуулна:

Чечжудо арал дээрэхи Улаан Хэрээһэнэй холимог бүлэгтэхи Улаан Хэрээһэнэй корейскэ ба хитадай обществонуудай түлөөлэгшэд үсэгэлдэр Пачьмыньчжонь бусажа ерэхэ баатай болобо. Тэдэнэр Чечжудо арал дээрэ дүрбэн үдэр байбашье, Хитадай Арадай һайндуратанай пленэй нэгэшье хүнтэй уулзажа шадаагүй.

Чечжудо арал дээрэхи американска сэрэгэй засагаархид ба сэрэгэй пленэйхидэй лагериин засагаархид сэрэгэй пленэйхидтэй хөөрэлдэхэ арга үгэхэгүйн тула али болохо аргануудые хэрэглэһэн, мүн иишэ тиишээ ябалгада, хэлхеэ холбоондо үндэһэгүй ба нарин хизаарлалта тогтооһон байна.

Германска Демократическа Республикын Министрнүүдэй Соведэй онсо заседани тухай коммюнике

БЕРЛИН, августын 17. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын правительствын премьер-министрын дэргэдэхи хэблэлэй ведомствын нимэ мэдээсэлые АДН агентство дамжуулба:

Германска асуудалаар Советскэ Правительствын нотые ба Германска Демократическа Республикын правительствода эльгээгдэһэн уряалые антифашистско-демократическа партинуудай ба олониитын организацинуудай блогой зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр Германска Демократическа Республикануудай Совет Германска Демократическа Республикын правительственна делегациие августын 20-до Москва уриха гэжэ Советскэ Правительствын шиидэһэн тушаа һанамжаяа мэдүүлхын тулада августын 17-до, понедельнигтэ онсо заседани хэбэ.

Германиие нэгэдүүлхын ба Германитай эбэй договор баталхын түлөө германска арадай тэмсэлдэ энэ уряалай онсо ехэ удхашанартай байһан тухай премьер-министр Отто Гротеволь эхилэлгын үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэһэн байна.

Франциин, Великобританиин ба США-гэй Правительствонуудта Советскэ Правительствын августын 15-да эльгээһэн ното соо германска арадай зүб зүйтэй ба хойшолуулашагүй национальна эрилтэнүүдые дүүргэхэ ябадал ойротуулха хэдэн бодото дурадхалнууд оруулагдана гэжэ премьер-министр онсо тэмдэглээ.

Советскэ Правительствын ното германска проблемые шиидхэхэ бодото зам болоно, тиихэдэ Аденауэрэй политика хадаа Баруун Германиие Хойто-атлантическа агрессивнэ пактда оруулха ябадал хараалдаг дээрэһээ манай эхэ орониие нэгэдүүлхэ ябадалтай зохилдохогүй байна гэһэн нэгэн һанал туйлагдаба.

Германска арадай үмэнэ агуухэ харюусалгаяа мэдэрэн. Германска Демократическа Республикын Министрнүүдэй Совет хадаа ниитэгерманска демократическа правительствые байгуулха ба ниитэгерманска сүлөөтэ һунгалтануудые хэхэ ябадал туйлахын тула өөрынгөө зүгһөө бүхы юумэ хэхэ байна.

Тэрэнэй тулада Зүүн ба Баруун Германиин түлөөлэгшэдэй хоорондо хэлсээ хэхэ гээшэ ехэ шухала байна.

Удаань министрнүүдэй совет хадаа Москвада хэлсээ хэхэ Германска Демократическа Республикын Правительственна делегациие нэгэн һаналаар һунгаба.

Министрнүүдэй Совет хадаа уряалай түлөө ба Германска Демократическа Республикада үнэн зүрхэнэй али бүхы туһаламжа үзүүлһэнэй түлөө Советскэ Правительствода баяр баясхалан хүргэхыень правительственна делегацида нэгэн доро даалгаба.

Германска Демократическа Республикын Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэри

БЕРЛИН, августын 17. (ТАСС). ГДР-эй премьер-министрын дэргэдэхи хэблэлэй ведомствын доро дурсагдаһан мэдээсэлые АДН агентство дамжуулба:

1953 оной августын 17-до болоһон онсо заседани дээрээ Германска Демократическа Республикын Министрнүүдэй Совет доро дурсагдаһан шиидхэбэри гаргаа:

Германска Демократическа Республикын Министрнүүдэй Совет хадаа посол Аппельтдэ 1953 оной августын 15-да гадаадын хэрэгүүдэй министр В. М. Молотовой дамжуулһан, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительствын мэдүүлгые тон ехэ баяр баясхалантайгаар хүлеэн абаа. Министрнүүдэй Совет хадаа Германска Демократическа Республикын Правительственна делегациие августын 20-до Москва эльгээхэ тухай уряалай түлөө илангаяа ехэ баясхалан хүргөөд, Советскэ Правительствын энэ шиидхэбэриие германска арадай демократическа хүсэнүүдтэ ехээр этигэһэн ябадал мүн гэжэ хаража байһанаа мэдүүлнэ.

Германска Демократическа Республикын Министрнүүдэй Совет хадаа Германска Демократическа Республикын ба Советскэ Союзай хоорондохи хани харилсаануудые саашадань хүгжөөлгэдэ Москвадахи хэлсээнүүдэй шэнэ шухала шата болохо байһан тухай Советскэ Правительствын хараа бодолые һайшаана.

Августын 17-до Франциин, Великобританиин ба США-гэй Правительствонуудта Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительствын эльгээһэн ното соо дурсагдаһан дурадхалнууд хадаа германска арадай национальна интересүүдтэ, Германиин хүршэнэрэй аюулгүй байдалай интересүүдтэй зохилдуулан германска асуудалые шиидхэхэ бодото зам заана.

Германска Демократическа Республикын ба Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай хоорондохи харилсаануудые хүгжөөлгэдэ хамаатай бүхы асуудалнуудые, тэрэшэлэн, германска бүхы проблемэдэ хамаатай шухала асуудалнуудые Советскэ Правительствын түлөөлэгшэдтэй зүбшэн хэлсэхэ гэжэ ГДР-эй правительственна делегаци түлөөлэгдэбэ.

Ирандахи событинууд

ТЕГЕРАН, августын 16. (ТАС[С]). Августын 15-най һүни шахска гв[ардиин] подразделениинүүдэй т[у]ламжатайгаар бүлэг заговорщиг[ууд] полковник Насыриин хүтэлбэри[гээр] ро гүрэнэй урбалта хэхые һэд[эбэ] гэһэн Иранай правительствын [мэ]дүүлгые иранска радио дамжуу[лба.] Шахска гвардиин зэбсэгтэ сол[да]дууд гадаадын хэрэгүүдэй мини[стр] Фатеми, зам харилсаанай ба хэ[лхээ] холбооной министр Хакшенас меджлисэй депутат (мүнөө тара[агда]һан—**Ред.**) инженер Зирак-З[адэ] гэгшэдые арестовалаад, тэдэн[иие] Саадабадска ордондо эльгээбэ. [Тэ]рээнһээ гадна, заговорщигууд ир[ан]ска армиин генеральна штабай [на]чальнигые арестовалха гэжэ һ[анаа]бэ. Тэрэ зорилгоор, тэдэнэр т[эрэ]нэй һуужа байһан байрада ошо[бо.] Гэбэшье, тэрэ үедэ өөрөө генера[ль]на штабай байра соо байһан [бай]гаа.

Зэбсэгтэ солдадуудые абаад, [тан]бан «виллистэй» ба нэгэ броне[машина]тэй, ашаанай 4 автомашинат[ай] полковник Насыри премьер-м[и]нистр Мосаддыгые арестовал[ха] тула тэрэнэй резиденцидэ ер[эбэ.] Гэбэшье, Мосаддыгай резиденци[н] дэргэдэ табигдаһан харуул тэрэн[иие] өөрыень арестовалаа.

Заговорщигууд генеральна ш[та]бай ба Багершахын гарнизон[ой] хоорондохи телефонно холбоо [та]һалба. Багершахта заговорщигу[уд] генеральна штабай начальнигай [ор]логшые арестовалба. Түрүүш[ээр] ээлжээндэ добтологдохо байһан [го]родой бусад пунктнуудтай телеф[он]но холбоон тэрэшэлэн таһалагда[ба.]

Августын 16-най үглөөнэй 5 [час]та заговорщигууд арестовалагд[аа,] тэдэнэй бариһан хүнүүд сүлөө[лэг]дөө гэжэ мэдээсэл соонь хэлэгд[эбэ.]

Тегеранска радиогой мэдээсэ[лэй]нэй ёһоор, иранска засагаархид [ор]доной министрын уялгануудые [гүй]сэдхэгшэ Амини ба шахска ор[до]ной албахаагша Бехбуди гэгшэ[дые] арестовалба.

* * *

ПАРИЖ, августын 16. (ТАС[С]). Франс Пресс агентствын корр[ес]пондент Тегеранһаа иигэжэ да[м]жуулна:

Тегеранай ба Шимранай (Те[ге]ранай пригород шадар) хэдэн [каза]донуудта байралуулагдаһан шах[ска] гвардиин бүхы подразделени[нүүд] августын 16-най үглөөгүүр теге[ран]ска гарнизоной сэрэгүүдээр һэл[гэг]дэбэ. Аббас Абд казармада (Те[ге]ранай пригород) буу зэбсэгүү[д] складуудые эзэлжэ байһан сэрэг[үүд] тегеранска гарнизоной сэрэгүүд[ээр] тэрэшэлэн һэлгэгдэбэ.

ПАРИЖ, августын 16. (ТАС[С]). Тегеранһаа Франс Пресс агент[ст]вын корреспондент иигэжэ мэд[эээ]сэбэ:

Тегеранай мэдээ һайнаар аба[һан] хүнүүд иигэжэ мэдүүлһэн ба[йна] гэбэл, иранска премьер-минис[тр] Мосаддык шахска династиин [тү]шүүдэй нэгыешье оруулангүй [ре]гентскэ совет байгуулха хүсэлт[эй]...

Иранска меджлис тараагдаба

ТЕГЕРАН, августын 16. (ТАС[С]). Тегеранска радиогой мэдээсэһэ[нэй] ёһоор, Иранай премьер-минис[тр] Мосаддык 17-дохи зарлалай [ме]жлисые тарааха тухай соносхоб[о].

Иранда урбалта хэхэ гэһэн туршалга

ПАРИЖ, августын 16. (ТАС[С]). Тегеранһаа Франс Пресс агент[ст]вын корреспондент иигэжэ мэдээ[сэ]бэ:

Августын 15—16-най һүни ира[н]ска шахын дэмжэлгэтэ сэрэгүүд [гү]рэнэй урбалта хэхэ гэһэн турша[лга] хэбэ. Гадаадын хэрэгүүдэй мини[стр] Фатими гэгшэ харуул доро абта[һан] байгаа. Премьер-министр д-р [Мо]саддык гэгшын байрада добто[лго] хэгдэбэ.

Августын 16-най үглөөгүүр э[...] Мосаддыгай правительствые [...]жэдэг сэрэгүүд город соогоо ам[...]лан байдал тогтооһон байха [...] Үймөөшэд арестовалагдаа. Үйм[өө]шэдэй түрмэдэ оруулагдаһан [...]нүүд түрмэһөө гаргагдаба.

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн дүрбэдэхи фестиваль баярай оршон байдалда дүүрэбэ

БУХАРЕСТ, августын 16. (ТАСС). Арадуудай хоорондохи эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөе хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала шата болоһон бүхы дэлхэйн залуушуулай һайндэр—бухарестскэ фестиваль 15 үдэр үргэлжэлөө. Энэ фестиваль хадаа залуу үетэнэй нигтаран жагсалгын ба нэгэдэлэй, хүсэнэй үзэл бодолые хэлсээнэй үзэл бодолой илахын түлөө тэмсэхэ гэһэн тэдэнэй хизааргүй ехэ дура хүсэлэй хүсэн түгэлдэр демонстраци болоо.

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн дүрбэдэхи фестивальда хабаадаһан бүхы делегацинуудай һүр жабхаланта демонстраци мүнөө үдэшэ болобо. 111 оронуудые түлөөлһэн 30 мянган хүбүүд, басагад «эб найрамдал ба хани барисаан» гэһэн үгэнүүдые дабтан хашхаралдажа, Мартын 28-най нэрэмжэтэ талмай тээшэ ошобо. Бухарестын олон мянган хүн зон, румынска залуушуул дэлхэйн бүхы оронуудай эльгээһэн залуу хүнүүдые баяртайгаар амаршалба.

Мартын 28-най нэрэмжэтэ талмай дээрэ 160 мянга гаран хүн сугларба. Гол трибуна дээрэ—арадай Ехэ суглаанай президиумэй түрүүлэгшэ Петру Гроза, демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин (ВФДМ) ба студентнүүдэй Уласхоорондын союзай (МСС) хүтэлбэрилэгшэд, фестиваль дээрэхи залуушуулай делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, эб найрамдалай түлөө уласхоорондын хүдэлөөнэй ажал-ябуулагшад гараба. Французска арадай алдарта хүбүүн, эб найрамдалай түлөө эрэлхэг тэмсэлшэ—Анри Мартэниие хүнүүд нэрьемэ овацяар угтаба.

Митинг эхилээ. ВФДМ-гэй президент Бруно Бернини трибуна дээрэ гараба. Тэрэ иигэжэ хэлэнэ:

«Хүндэтэ ханинар, бүхы дэлхэйн хүбүүд, басагад, Румынска Арадай Республикын граждан инууд—хүбүүд, басагад эб найрамдалда ба хани барисаанда зорюулагдаһан манай залуушуулай болон студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн дүрбэдэхи фестиваль дүүрэжэ байна.

Бидэнэр бүмбэрсэг дэлхэйн заха хизаар бүриһөө эндэ ерээбди. Имагтал дэлхэйн залуушуулай түүхын мэдэхэ уласхоорондын эгээн ехэ уулзалга 15 үдэрэй турша дотор эндэ болоо. Хүн түрэлтэнэй ажал-ябуулгын бүхы һалбаринуудта — спортдо ба культурада, ажалда ба һуралсалда залуушуулай туйлаһан творческо асари ехэ бэлиг шадабаринууд, хүбүүн бүхэндэ, басаган бүхэндэ дүтэ байдаг зол жаргалтай ерээдүйн ба арадуудай хоорондохи эб найрамдалай һайн һайхан идеалнууд фестивалиин эдэ гайхамшаг үдэрнүүдтэ эгээн гүн гүнзэгы һайшаал абаа, шэнэ удхатай болоо.

Хүбүүн, басаган бүхэнэй дүй дүршэлынь баян ехэ болоо, һайнаар ажаһууха гэһэн манай эрмэлзэлтэ улам шанга болоо, манай хоорондын хани барисаанай һанал бодол улам батажаа, манай ерээдүйн найдабари гансахан эб найрамдал мүн, манай хүсэн хадаа нэгэдэл мүн, бидэнэр ямар байхабибди, манай үглөөдэр тиимэл байха гэһэн мэдэрэл улам батажаа; политическэ бүхы зүрилдөөнүүдэй ба шажан шүтэлгын илгаануудай байбашье, нэгэдэһэн бүхы оронуудай залуушуул, бүхы дэлхэйн залуушуул иимэ үглөөдэрые байгуулжа шадаха юм. Шэнэ гэрэл манай замые гэрэлтүүлээ. Нэгэдэл ба харилсан ойлголсолго туйлажа болохо юм, хэрбээ залуушуулай нигтаран жагсаа һаань, урагшаа ябаха тэрэнэй замые һаатуулан барижа ямаршье хүсэн шадахагүй юм гэжэ бидэнэр дахин этигээбди.

Имагтал иимэ һанал бодолтойгоор, иимэ зоригжолтойгоор бидэнэр мүнөө эхэ орондоо бусахамнай. Гүн гүнзэгы баяр баясхалан ба эгээн халуун амаршалга хүргэжэ Румынска Арадай Республикын правительствода, тэрэнэй залуушуулда ба тэрэнэй арадта хандахадаа, танай һанал бодолые мэдүүлнэб гэжэ этигэнхэй байнаб.

Гэртээ бусахын тула Бухарестые орхижо ябаха үедэмнай, манай үмэнэ шэнэ зорилгонууд табигданхай байна. Манай түгэлдэр хүсэтэ энэ демонстрациин түгэсхэлдэ бидэнэр манай эб найрамдалай ба хани барисаанай посланигтайгаар бүхы залуушуулда, бүхы дэлхэй дээрэхи ахадүүнэр ба эгэшэ дүүнэртээ баяртайгаар ханданабди.

Бүхы залуушуулай һанал эрмэлзэлгэ тус послани соо харуулагданхай, залуушуулай үмэнэ байһан һайн һайхан зорилгонууд тэрээн соо заагданхай. Эрхим һайн ерээдүйе туйлан абахые хүсөө һаа, бүхы залуушуул эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын тулада нэгэдэжэ шадаха юм, нэгэдхэ ёһотой юм. Эдэ үдэрнүүдтэ, маниие зоригжуулха һанал бодол ба идеалнуудые орон бүхэндэ, тосхон бүхэндэ, завод бүхэндэ, һургуули бүхэндэ хаа хаанагүй залуушуулай дунда һэргээхэбди!

Ахадүүгэй хани барисаанай ба найдабариин посланияа хаа хаанагүй дэлгэрүүлхэбди!

Эдэ лозунгнуудые тойруулан олон миллион шэнэ хүбүүд, басагадые нэгэдүүлхэбди!

Эб найрамдалай ба хани барисаанай эсэслэн илахын түлөө, бүхы хүн түрэлтэнэй үмэнэ зол жаргалай шэнэ горизонтнуудай нээгдэхын түлөө арадуудай агууехэ тэмсэлдэ бүхы дэлхэйн залуу үетэнэй өөрынгөө нэмэри хэхыень хангахабди.

Манай послани иимэ байна.

111 оронои 30 мянган залуушуул өөһэдынгөө ахадүүнэр ба эгэшэ дүүнэртэ хандана.

Хүндэтэ ханинар!

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн дүрбэдэхи фестивальда хабаадагшад бидэнэр эб найрамдалай ба хани барисаанай туг доро нигтаран жагсабабди. Баяр жаргалаар, һаруул туяагаар ба найдабаряар дүүрэнхэй манай уулзалга хадаа элдэб үзэл бодолтой ба шажан шүтэлгэтэй бүхы залуушуулай бэе бэеэ ойлгожо хододоо шадаха байһанай демонстраци болоо.

Бидэнэр зол жаргал хүсэнэбди. Манда жаргалта ерээдүйе нээхэ эб найрамдалай ба хани барисаанай илахые хүсэнэбди.

—Хүсэнэй үзэл бодолые хэлсээнэй үзэл бодолой хаа хаанагүй илахын тулада (энээнэй жэшээнь Корейдэ эблэрэлгые баталалга болоно).

—Өөрынгөө гэртэ арад бүхэнэй эзэн байхын тула, адли тэгшэ эрхэ дээрэ үндэһэлэгдэһэн бэе бэедээ этигэлсэхэ харилсаануудые нацануудай хоорондо тогтоохын тула;

—Эрхим һайн ерээдүй тухай залуу үетэнэй найдабариин бэелүүлэгдэхын тулада, залуушуулай нангин эрхэнүүдэй хаа хаанагүй хүндэлэгдэдэг байхын тулада,

Бэе бэеэ һайнаар мэдэхэ арга олгохо, элдэб олон оронуудай залуушуулай хоорондохи культурна ба спортивна андалдаанай һаадгүйгөөр хүгжэхын тулада,

Залуу хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ тэжэ бүхы дэлхэйн залуушуулые уряалнабди.

Хүбүүд, басагад! Эрхим һайн ерээдүй тухай манай һанал бодолой ба найдабариин бэелүүлэгдэхын тулада нэгэдэе!

Бүхы дэлхэйн залуушуул, урагшаа!

Бухарест, 1953 оной августын 16».

Демократическа залуушуулай гимн һүр жабхалантайгаар соносхоно. Митингдэ хабаадаһан бүхы хүнүүд тэрэниие дуулалдаба...

Элдэб үнгэтэй олон мянгаад ракетэнүүд хүхэ номин огторгойдо гэрэлтэнэ. Олоной зугаалган ба залуушуулай танцанууд эхилбэ.

***

Дэлхэйн бүхы арадуудай эльгээһэн залуушуул эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө, залуушуулай арюун нангин эрхэнүүдэй түлөө, тэрэнэй зол жаргалта ерээдүйн түлөө тэмсэхэ гэһэн агууехэ тангаригые бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы нютагуудта үглөөдэр абаашаха байна. Энэ уряа конгрессэй ба фестивалиин үндэһэн болгогдобо. Тэрэ хадаа демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин ба студентнүүдэй Уласхоорондын союзай тугууд доро угаа олон залуушуулые нигтаруулан жагсаагаа.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности— 4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородних переговоров— 16.

Н—00605. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.